

ÅRSBERETNING FOR 2019

● ● ● Bygdas egen bank – din støttespiller

Birkenes Sparebank - etablert i 1859, er en selvstendig sparebank som driver sin virksomhet i Birkenes kommune (Agder) med lokalisering på Birkeland.

Banken har i 2019 kunnet se tilbake på en 160 år lang historie. En historie som har spilt en viktig rolle lokalt på mange plan, og i ulike sammenhenger gjennom tidene. Fra sin spede begynnelse i 1859 og frem til i dag, har intensjonen med bankdriften vært å kunne bidra til vekst og utvikling i lokalsamfunnet.

I dag er Birkenes Sparebank en moderne bank med et fullverdig tilbud til privat- og bedriftskunder. Samtidig er banken stolt av sin historie, og er fortsatt levende opptatt av å bidra til positiv utvikling i Birkenes kommune.

Birkenes Sparebank er en bank der du treffer mennesker. Vi tilstreber å være en god samarbeidspartner for våre kunder med personlig oppfølging og rådgiving, gjenspeilet i våre verdier: **Engasjert, kompetent og tilgjengelig.**

Vi har grunn til å tro at våre kunder har gode relasjoner til banken vår – relasjoner bygget på tillit og trygghet over flere år. Vi ønsker å være støttespiller for innbyggere i vårt nærrområde og vi ser frem til å kunne levere bank- og forsikringstjenester av høy kvalitet også i tiden fremover.

Tilfredse kunder og positive kundeopplevelser er bankens hovedmål, og dette avstemmes årlig gjennom en markedsundersøkelse blant bankens kunder. Kundetilfredshetsundersøkelsen i 2019 viser at Birkenes Sparebank har svært fornøyde og lojale kunder, noe som bare blir enda viktigere å opprettholde i årene som kommer. Tilbakemeldinger fra eksisterende og nye kunder tyder på at nærhet, personlige relasjoner og korte beslutningsveier blir verdsatt, og at dette er viktige konkurransefortrinn for lokalbanken.

Banken og bygda – Bærekraftig virksomhet og samfunnsansvar

Banken har en viktig rolle i folks liv. Om det er privatpersoner som får oppfylt drømmen sin om ny bolig eller bedriftskunder som får hjelp til å sette gode ideer ut i livet. For å kunne synliggjøre bankens **samfunnsansvar**, er forutsetningen at banken makter å skape en bærekraftig virksomhet som skaper engasjement og utvikling i lokalsamfunnet. Det handler om hvordan verdiene skapes, og hvordan vår atferd påvirker mennesker og samfunn. Det dreier seg om svindel- og skadeforebyggende tiltak, om sikring av liv, helse og verdier, om forretningsetikk og det å hindre korrupsjon. Det er en selvfølge at banken etterlever gjeldende lover og forskrifter, og banken skal ha høy etisk bevissthet

Arbeidet med samfunnsansvar er forankret i bankens retningslinjer for samfunnsansvar, verdisyn, etiske retningslinjer og vises gjennom god og riktig kunderådgiving, holdningsskapende arbeid og lokalt engasjement.

De siste 8 år har banken hatt et kompetansesamarbeid med kommunens ungdomsskoler knyttet til undervisning i privatøkonomi. Et viktig bidrag i å utvikle unge menneskers evne til å håndtere egen økonomi på en god og trygg måte.

Gjennom bankens gavefond og samarbeidsavtaler søker Birkenes Sparebank å bidra til prosjekter som skaper verdier over tid, engasjerer lokalmiljøet, skaper aktivitet og bidrar til økt trivsel og bolyst i kommunen. Banken er glad for å kunne være en viktig bidragsyter og en aktiv støttespiller for kommunens mange lag, foreninger og gode allmenntilgittige tiltak og prosjekter.

Det er i løpet av 2019 utbetalt 2,9 mill. kroner. i gave- og sponsorattildelinger.

Birkenes Sparebank ser det som viktig å bidra til næringsutvikling og verdiskaping i området. Dette gjør vi bl.a. gjennom medlemskap i Birkenes Næringsforum, deltakelse i kommunale næringsutviklingsforum og egne aktiviteter /møter med lokalt næringsliv.

Styret vil i 2020, gjennom et samarbeid i Eika-alliansen, etablere egne handlingsregler for bærekraftig virksomhet og samfunnsansvar.

Banken har ingen forsknings- og/eller utviklingsaktiviteter.

Økonomisk utvikling og rammebetingelser

Lokalt

Tovdalselva renner gjennom hele Birkenes kommune

Birkenes kommune med et innbyggertall på ca. 5200, er nabokommune til Kristiansand, og fra 1. januar 2020 en del av Agder fylke. Kommunen er en relativt stor næringskommune med mange industriarbeidsplasser. Her nevnes spesielt 3B Fibreglass med over 200 ansatte, Foss Bad, Uldal og Scanflex som også er kjente større bedrifter.

Den tette nærheten til Kristiansand, og at vi er en del av en større region **Sørlandet**, gir oss en god drahjelp i forhold til å kunne være en kommune i vekst. Vi har, og skal ha, store markedsandeler i kommunen, spesielt på privatmarkedet, og det er avgjørende at det er positiv befolkningsvekst og næringsutvikling i omgivelsene våre

Etter noen år med stagnasjon i antall boligomsetninger og fallende priser i boligmarkedet, har det i 2019 vært en utflating av denne tendensen. Flere boliger er omsatt og med en positiv utvikling i kommunens innbyggerantall, også fremover (viser til SSB sine befolkningsprognoser), ser vi positivt på den videre utviklingen i boligmarkedet i området vårt.

Lokalt i Birkenes har store deler av næringslivet hatt et positivt aktivitetsnivå gjennom 2019, men det er tegn som tyder på en avtagende vekst siste del av 2019 for enkelte av nærområdets større industribedrifter.

SSB statistikk pr. nov 2019 viser at det er 1,7 % registrert helt arbeidsledige i vår kommune, noe som er under gjennomsnitt for fylket og landet for øvrig.

Nasjonalt

Den økonomiske utviklingen nasjonalt og internasjonalt påvirker Birkenes Sparebanks, våre privatkunders og det lokale næringslivets rammebetingelser. Styret har derfor valgt å omtale noen makroøkonomiske forhold i beretningen.

Norsk økonomi hadde god vekst i 2019, med fortsatt fallende arbeidsledighet som resultat, men veksten ser ut til å avta inn i 2020.

BNP-veksten for fastlands-økonomien er antatt å ha steget med om lag 2,5 pst i fjor. Lønnsveksten ser ut til å havne på 3,2 pst for 2019, mens prisveksten ble 2,2 pst. Husholdningene fikk således en moderat bedring i sin kjøpekraft.

Økt aktivitet i norsk økonomi, kapasitetsutnyttelse nær normalt nivå og inflasjon rundt målet var sentrale årsaker til at hovedstyret i Norges Bank satte opp sin styringsrente, foliorenten, i alt tre ganger i 2019 til 1,5 pst. Boligprisene fortsatte å utvikle seg moderat, med en gjennomsnittlig prisvekst på 2,5 pst i 2019 fra året før. Kredittveksten til husholdningene modererte seg gjennom året, fra en 12- måneders vekst på 5,8 pst i januar, til 5,2 pst i november. Trolig var tilgangen på nye lån negativt påvirket av innføringen av Gjeldsregisteret, og strammere utlånspraksis for forbrukslån i bankene..

Norsk økonomi viser tegn til utflating mot slutten av fjoråret, samtidig som det knytter seg stor usikkerhet til internasjonal økonomi mot inngangen til 2020.

Eika-Gruppen

Birkenes sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS, sammen med over 60 lokalbanker i Eika Alliansen. Lokalbankene, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt utgjør Eika Alliansen. Eika Alliansen er en av Norges største finansgrupperinger, med en samlet forvaltningskapital på mer enn 400 milliarder kroner.

The logo for Eika, consisting of the word "eika." in a bold, lowercase, green sans-serif font.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppen utgjør finanskonsernet i Eika Alliansen. Konsernets kjernevirksomhet er gode og kostnadseffektive produkt- og tjenesteleveranser til lokalbankene for moderne og effektiv bankdrift.

Konkret innebærer det leveranse av komplett plattform for bank-infrastruktur inkludert IT og betaling. Eika Gruppen har et profesjonalsert prosjekt- og utviklingsmiljø som sikrer integrerte, plattformuavhengige, digitale løsninger for lokalbankene og deres kunder. Eika Gruppen har også solide kompetansemiljøer som vurderer og avtaler viktige leveranser til bankene fra eksterne leverandører der disse velges.

Produktselskapene i Eika Gruppen - **Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling** - leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tjenester som sikrer lokalbankene effektiv kommunikasjon og økt tilgjengelighet.

Utover disse leveransene gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice. I tillegg arbeider Eika Gruppen innenfor områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes interesser på disse områdene.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er lokalbankes kredittforetak som er eid av 66 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Selskapet har konsesjon som kredittforetak og finansierer sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften i forhold til større norske og internasjonale banker.

Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på 110 milliarder kroner og er følgelig en viktig bidragsyter til at kundene i lokalbankene oppnår konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

Bankens virksomhet 2019

Birkenes Sparebank har hatt et aktivt driftsår i 2019. Året har vært preget av høy aktivitet ifm. bankens Antihvitvaskingsarbeid (AHV) mht. legitimasjon/kundeerklæringer, tilpasninger/forberedelser til IFRS rapportering og kunderelaterte tjenester og rådgiving. Rekordhøy kundetilfredsmåling tilsier at vi har maktet å skape gode kundeopplevelser i 2019. Vi har i 2019 etablert utvidet åpningstider (07:00 – 23:00) for kundeservicetjenester gjennom Eika kundesenter.

Bankens finansielle hovedtrekk:

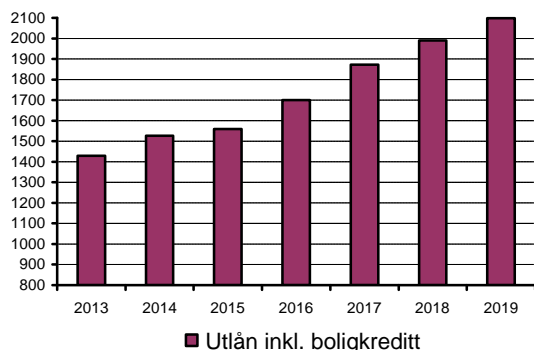
- Tilfredsstillende vekst
- Godt årsresultat
- Solid kjernekapital

Balanse

Bankens forvaltningskapital er 1.621 mill. kroner. pr. 31.12.2019, en økning på 5,9 % siste 12 mnd. Tar vi med forpliktelser og boliglån gjennom Eika Boligkreditt forvalter banken et volum på 2.378 mill. kroner. mot 2.292 mill. kroner. i 2018.

Eiendeler

Våre samlede brutto utlån på egen balanse utgjør totalt 1.386 mill. kroner, en økning på 86,7 mill. kroner som tilsvarer en økning på 6,7 % i forhold til 31.12.2018.

Banken har hatt en økning i boliglån gjennom **Eika Boligkreditt (EBK)** med 15,2 mill. kroner til totalt 703 mill. kroner, noe som samlet gir en utlansvekst for året på 5,1 %. Overførte lån til EBK utgjør 37,9 % av bankens totale utlån til privatmarkedet.

Styret ønsker en balansert vekst mellom lån på egen balanse og lån gjennom Eika Boligkreditt.

Engasjement mot næringsliv er 270 mill. kroner pr. 31.12.2019, mot 255 mill. kroner i 2018. Totalt utgjør næringsengasjementer 18,8 % av våre totale engasjementer (egen balanse). Pr.31.12.18 var andelen 18,6 %. Tar vi med overførte boliglån til EBK i beregningen, utgjør næringsengasjementer 12,6 % av totale engasjementer.

Verdipapir

Ved utgangen av året var bankens verdipapirportefølje bokført med 156 mill. kroner. Av beholdningen er 95 mill. kroner obligasjoner/sertifikater, 61 mill. kroner er egenkapitalbevis og aksjer. Gjennom året er verdipapirbeholdningen økt med 12,2 mill. kroner. Styret mottar kvartalsvis rapportering om utviklingen i renterisiko og forholdet mellom bokført verdi og markedsverdi i bankens verdipapirbeholdning. Banken handler ikke med derivater.

Gjeld

Innskudd fra kunder var ved årsskiftet 1.232 mill. kroner. Dette er en økning på 9,1 % siste 12 mnd. Veksten i 2018 var på 3,1 %. Innskuddene utgjør ved årets utgang 88,9 % av brutto utlån, mot 86,9 % pr. 31.12.2018.

Gjeld til kredittinstitusjoner utgjør 100 mill. kroner pr. 31.12.2019, noe som er uforandret fra forrige år. Banken har utstedt ett **obligasjonslån** på 50 mill. kroner med innfrielse høsten 2020.

Egenkapital

Av årets overskudd etter skatt på 14,7 mill. kroner er 14,1 mill. kroner tilført bankens egenkapital. Ila. året er kapitalen redusert gjennom utbetaling fra bankens gavefond med 2,1 mill. kroner og 3,2 mill. kroner ifm. estimatavvik på bankens pensjonsordning.

Sparebankens egenkapital er 224,3 mill. kroner pr. 31.12.19 eller 13,9 % av samlet forvaltningskapital. Av beløpet er 15,8 mill. kroner avsatt til bankens gavefond.

Banken er sponsor for Birkeland Musikkorps

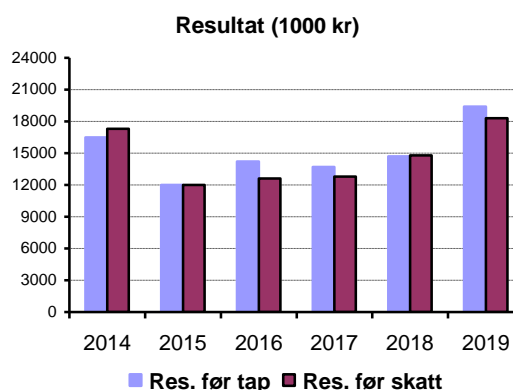
Resultat

Bankens resultat før skatt utgjør 18,3 mill. kroner for 2019, en økning på 3,5 mill. kroner fra resultatet for 2018. Resultatet utgjør 1,15 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 0,98 % for 2018.

Inntektsveksten sammenlignet med 2018 er på hele 14,7 %, mens kostnadsveksten for året har vært på 4,8%:

Kostnader i prosent av inntekter er redusert fra 63,3 % for 2018, til 57,8 % pr. 31.12.19.

Styret finner utviklingen særdeles tilfredsstillende.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter er økt med 3,1 mill. kroner til i alt 30,6 mill. kroner. Dette utgjør 1,93 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital, mot 1,82 % foregående år.

Bankens øvrige inntekter utgjør 15,4 mill. kroner for 2019. En økning på 2,8 mill. kroner fra 2018. Økningen er i hovedsak knyttet til økte provisjonsinntekter og gevinst ved salg av- /avkastning av verdipapir.

Bankens driftskostnader er økt med 1,2 mill. kroner til totalt 26,6 mill. kroner for 2019. Kostnadsveksten er i hovedsak knyttet til lønn /bonuslønn og jubileumsaktiviteter (banken 160 år i 2019).

Tap på utlån/garantier:

Banken har et lavt nivå på misligholdte engasjement; 3,7 mill. kroner ved utgangen av 2019. Tapsutsatte engasjement utgjør 13,3 mill. kroner pr. 31.12.19. Misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjør 1,2 % av bankens totale engasjement.

Det er pr. 31.12.19 avsatt individuelle nedskrivninger på 3,65 mill. kroner på lån/garantier, og gruppevise nedskrivninger på 2,5 mill. kroner. Det er ilt året konstaterte tap på 4,5 mill. kroner, hvorav 3,4 mill. kroner hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning. Årets tapskostnad beløper seg til 1,1 mill. kroner. Forøvrig vises til spesifikasjoner i note 6.

Disponering av årsoverskudd

Overført gaver/gavefond	kr.	600.000,-
Overført sparebankens fond	kr	14.120.000,-

Etter styrets mening gir resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter, fyllestgjørende informasjon om årets virksomhet og bankens stilling ved årsskiftet. Det har ikke inntruffet forhold etter utløpet av regnskapsåret som er av vesentlig betydning for banken ut over det som fremgår av årsoppgjøret. Under henvisning til lov om årsregnskap mv. bekrefter styret at forutsetningen om fortsatt drift er til stede og at årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning.

Kapitaldekning – soliditet

Birkenes Sparebank hadde ved årsskiftet en ren kjernekapital på 183,1 mill. kroner.. Dette gir en kjernekapitaldekning på **23,10 %** mot 23,08 % året før. Banken har ikke tilleggskapital og derav lik ren kjernekapital- og kapitaldekning. (Viser til note 19)

Konsolidert kapital (samarbeidende gruppe)

Konsolidert ren kjernekapitaldekning	20,25 %
Konsolidert kjernekapitaldekning	20,74 %
Konsolidert kapitaldekning	21,37 %

Myndighetenes krav er minimum kapitaldekning på 8 %. Hertil kommer kravet om bufferkrav, og bankens egen vurdering av risikopåslag. Bankens kapitaldekning ved årets utgang overstiger dette med god margin.

Styret har fortløpende vurdert kapitalbehovet gjennom ICAAP-beregninger. Styret anser bankens kapitaldekning som betryggende.

Utvikling i balanseposter	2019	Endring % 18 -19	2018	Endring % 17 -18
Forvaltningskapital	1.621,3 mill	5,9 %	1.531,4 mill	3,0 %
Innskudd	1.231,8 mill	9,1 %	1.129,4 mill	3,1 %
Brutto utlån	1.386,2 mill	6,7 %	1.299,4 mill	3,3 %
Garantier	33,5 mill		36,7 mill	
PM/BM fordeling (kunder)	81,2 / 18,8		81,4 / 18,6	
Innskuddsdekning i forhold til brutto utlån	86,9 %		86,9 %	
Lån formidlet til Eika Boligkreditt	703,8 mill	2,2 %	688,6 mill	12 %

Endring av regnskapsstandard (IFRS)

Fra 01.01.20 vil bankens regnskapsprinsipper endres fra NGAAP (Norsk god regnskapsskikk) til IFRS (International Reporting Standards). Effektene av denne implementeringen i åpningsbalansen for 2020 blir ført mot egenkapital/skatt. Overgangseffekten på egenkapitalen utgjør positivt 22,2 mill. kroner, noe som i hovedsak er knyttet til verdiendringer på egenkapitalinstrumenter og verdiendringer på eiendom.

Effekten på bankens kjernekapital estimeres til i underkant av 1 % i positiv effekt. Viser til egen note knyttet til overgangseffekter ifm IFRS.

Personal og arbeidsmiljø

Banken har ved årets utgang 17 fast ansatte personer, totalt 15 årsverk.

Birkenes Sparebank har som mål å være en attraktiv arbeidsplass for kompetente, motiverte og resultatorienterte medarbeidere. Kvalitet, sikkerhet og forretningsmessig etikk er stikkord som vektlegges høyt i organisasjonen. Sikkerhetsrutinene og sikkerhetsgjennomganger med alle ansatte gjøres jevnlig, og vurderes som gode.

Det er en forutsetning at banken har et godt forhold til sine medarbeidere, har et verdigrunnlag som etterleves og betyr noe for de ansatte.

Arbeidsmiljøet i banken vurderes å være godt, og systemer og rutiner er i samsvar med de krav som stilles i forbindelse med "Helse, Miljø og Sikkerhet". Det er ikke rapportert avvik i 2019 knyttet til bankens etterlevelse av lover og forskrifter på dette området.

Banken sikrer ansatte innflytelse gjennom godt samarbeid med tillitsvalgte innenfor de rammer og tradisjoner som gjelder for bransjen.

Sykefraværet samlet for alle ansatte i 2019 utgjør 4,8 % mot 2,6 % i 2018. Fraværet ligger innenfor de rammer ansatte og ledelsen har satt som mål for sykefravær i organisasjonen. Banken er tilsluttet ordningen om et Inkluderende Arbeidsliv, hvor målene fra 2020 handler om forebyggende arbeidsmiljøarbeid og innsats mot gjentakende sykefravær.

Kompetanseutviklingen i banken gjøres i hovedsak gjennom Eika-skolen, og deres opplæringsprogrammer i forhold til autorisering -og sertifiseringer. I forbindelse med krav til finansielle rådgivere, er vi tilsluttet finansnæringens egen ordning for sertifisering av kunderådgivere. Pr. 31.12.2019 har 4 rådgivere i banken autorisasjon som finansiell rådgiver og 6 rådgivere er autorisert på kreditt. Banken har sertifisert 7 ansatte innenfor skadeforsikringsautorisasjonsordningen. Det er ikke rapportert overtredelser i forhold til autorisasjonen.

Birkenes Sparebank er gjennom Finansnæringens Arbeidsgiverforening tilsluttet ordningen med avtalefestet pensjon (AFP). Kollektiv pensjonsforsikring, gruppelevsforikring og lovbestemt personalgarantiforsikring er videreført.

Banken har som mål å arbeide for full **likestilling** mellom kjønnene. Av våre 17 fast ansatte er 8 kvinner og 9 menn. Bankens styre, består av 5 personer, herav 3 kvinner og 2 menn. Bortsett fra å forsøke å få til en lik fordeling mellom kvinner og menn, også i lederverv/tillitsverv i banken over tid, har det ikke vært spesielle likestillingtema som har hatt, eller vil ha fokus framover.

Bankens forurensing av det ytre miljø vil stort sett være av indirekte karakter blant annet ved kjøp og bruk av reiser, energi, papir mv. Styret ser på dette som minimal forurensing av det ytre miljø. Banken har ikke særskilt klimaregnskap og innehar heller ikke miljøsystemsertifisering.

Eierstyring og selskapsledelse

Som selvstendig, selveiende sparebank har vi ingen eiere som skal ha del i bankens overskudd. Etter at gaveutdelingen er gjennomført, legges overskuddet til bankens fond og virker til beste for lokalsamfunnet.

Sparebankens styringsstruktur følger av særskilte regler i finansforetaksloven gjeldende fra 01.01.16. Vårt verdigrunnlag og forretningsidé med lokal forankring og samfunnsansvar, er tuftet på bestemmelser i loven og bankens vedtekter. Bankens øverste organ er Generalforsamlingen med 16 medlemmer (8 kundevalgte, 4 kommunevalgte og 4 ansattevalgte). Banken ledes av et styre på fem medlemmer. Ansatte har en representant i styret. Banken har kontrollmekanismer som sikrer at dens beslutninger treffes uavhengig og i samsvar med lover og regler.

Gjennom lovgivningen er det stilt krav til at banken har etablert et risikoutvalg. Styret har besluttet at bankens risikoutvalg slås sammen med bankens revisjonsutvalg. Utvalget består av hele styret.

Styret har, med utgangspunkt i bankens størrelse, besluttet at det ikke etableres internrevisjon i banken. Bankens eksterne revisor bistår med de nødvendige attestasjonsoppgaver.

Bankens revisor er RSM Norge AS.

Bankens Risikostyring

Styret i Birkenes Sparebank er opptatt av at banken skal drives med et risikonivå som er avstemt mot bankens inntjeningsmuligheter og soliditet. Bankvirksomhet er forbundet med en rekke risikoer. Styret har vedtatt prinsipper for bankens risikostyring gjennom overordnede policydokument og retningslinjer for bankens ulike

risikoområder, - i tråd med lover og forskrift om risikostyring og internkontroll. Det er en kontinuerlig prosess å videreutvikle bankens risikostyring.

I Birkenes Sparebank aksepteres en lav/moderat risikoprofil for bankens samlede virksomhet. Nedenfor omtales de viktigste risikoområdene.

Strategisk risiko

Den strategiske risiko er risikoen banken er utsatt for som konsekvens av strategiske valg. Strategisk risikovurdering fordrer en kontinuerlig vurdering av konkurransesituasjonen, bankens produkter og endringer i bankens rammevilkår. Den strategiske risiko avdekkes gjennom løpende drøftelser i styret og ledergruppen, og gjennom periodiske evalueringer/rapporter. Den viktigste forutsetningen for at banken i fremtiden kan være en selvstendig sparebank, er at den har en solid og sunn økonomi, kompetanse- og endringsorientert organisasjon, tilpasningsdyktig i forhold til nye krav og regler fra myndighetene og ikke minst, fortsatt har tilfredse kunder. Alt dette er noe styret sterkt har vektlagt i bankens strategiplan for 2019 – 2023. Risikoen har løpende oppmerksomhet fra styret og ledelsen i banken. Styret vurderer den strategiske risikosituasjonen som tilfredsstillende.

Finansiell risiko

Kredittrisiko

Kredittrisiko er historisk sett den største risiko i bankdrift og utgjøres primært av to forhold: Manglende betjeningsevne hos låntager, og underliggende pant som ved realisasjon ikke har tilstrekkelig verdi til å dekke bankens tilgodehavende. Begge forhold må foreligge samtidig dersom det skal påføre banken tap. Kredittrisikoen i banken er primært knyttet til utlåns -og garantiportefølje og delvis til verdipapirbeholdningen.

Bankens aktivitet på kredittområdet styres av en kredittpolicy som gir rammer for eksponering i ulike segmenter, kompetansekrav, geografisk markedsområde, organisering m.v.

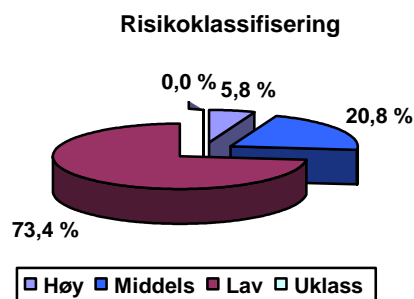
Styret har delegert en utlånsfullmakt til banksjef, som igjen har delegert dette videre ned i organisasjonen basert på kompetanse og risiko innenfor ulike segmenter og produkter.

Overvåking av kredittrisiko og oppfølging av tapsutsatte engasjementer er av stor viktighet, og tillegges stor vekt. Kredittrisikoen overvåkes løpende gjennom analyser, misligholdsrapportering, restanse- og overtrekksrapportering. Styret får seg forelagt kvartalsvise risikoreporter, som bl.a. viser bankens risikotakning på kredittområdet, stilt opp mot de rammer som styret har satt gjennom sin kredittpolicy. Samlet sett vurderes oppfølgingen og kontrollen av vår utlånsportefølje å være god.

Forskrift om krav til nye utlån med pant i bolig og retningslinjer knyttet til forbruksfinansiering er implementert i bankens kredithåndteringsrutiner.

Låne- og garantiporteføljen er gjennomgått og vurdert i samsvar med retningslinjer fra Finanstilsynet. Prinsippet for behandling av misligholdte lån og tilhørende tapsføring fremgår av beskrivelsen av regnskapsprinsippene.

Risikoklassifiseringen viser at banken har en relativ liten andel lån og garantier med høy risiko; 5,8 % mot 5,9 % i 2018.

Renterisiko

Renterisiko oppstår som en følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først foreta renteendring på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultat-regnskapet.

Banken har en lav renteeksponering på sine utlån, der fastrentelån utgjør 4,1 mill. kroner ved årets utgang. Fastrentelånene har en durasjon på 1,8 som gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på 0,07 mill. kroner. Netto renterisiko knyttet til utlånsvirksomheten betraktes som lav.

Beholdningen av obligasjoner har en gjennomsnittlig durasjon på 0,165 som gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på 0,14 mill. kroner ved årets slutt. Samlet sett vurderes renterisikoen som lav.

Markedsrisiko

Den lave durasjonen bidrar til at kursrisikoen på obligasjonsbeholdningen er relativt liten. Styret anser tapspotensial i disse papirene som moderate.

Styret har gjennom sin markedspolicy redusert risikonivå fra moderat til lav på verdipapir. Noe som igjen betyr at banken ikke skal ha en egen handelsportefølje i aksjer/aksjefond.

Vi har siden mai 2011 hatt avtale med Eika Kapitalforvaltning om forvaltning av likviditetsplasseringene. Styret får jevnlig rapporter som viser risikotakning målt opp mot rammer. Bankens regnskapstall justeres månedlig i forhold til kursutviklingen. Samlet sett vurderes kursrisikoen som moderat.

Valutarisiko

Banken har egen kontantbeholdning av valuta. Her er det imidlertid snakk om små beløp og tilsvarende liten risiko. Utover dette har banken ingen balanseposter i utenlandsk valuta. Valutarisikoen er derfor minimal.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke skal kunne gjøre opp sine forpliktelser på forfall. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Banken har gjennom sin likviditetspolicy interne måltall for likviditet, herunder likviditetsbuffer og LCR nivå (Likvide aktiva) som løpende fremlegges for styret. Bankens samlede likviditetsrisiko skal være lav. Dette innebærer at banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert – i hovedsak med innskudd. Banken skal også ha en likviditetsbuffer som sikrer tilgang på finansiering i krisesituasjoner.

Banken tilstreber en innskuddsdekning på minimum 80 %, og dekningen utgjør ved årets utgang 88,9 %, mot 86,9 % pr. 31.12.18. For å fylle dette likviditetsgapet funder banken seg også gjennom langsiktige innlån fra penge- og kapitalmarked. Pr. 31.12.19 har vi 4 markedsinnlån på til sammen 100 mill. kroner. Banken har pr. utgangen av året et senior obligasjonslån på 50 mill. kroner med innfrielse 2020. Forfallstrukturen fremgår i note 15 om gjeld. Trekkrettigheter i DnB, 50 mill. kroner, er på kort sikt sentral i denne sammenheng, selv om rammene i liten grad har vært benyttet gjennom 2019.

Pr. 31.12.19 har banken et LCR nivå på 203 %.

Banken har plassert 95 mill. kroner i det norske obligasjonsmarkedet og av disse kan pålydende 66,8 mill. kroner deponeres som sikkerhet for lån i Norges bank. Banken har innskudd i Norges Bank på 29,7 mill. kroner ved utgangen av 2019.

Lån formidlet til Eika Boligkreditt AS er utelukkende godt sikrede lån, og banken forventer ikke at volumet på lån som tas tilbake til egen balanse vil være vesentlig for bankens likviditet. Et mislighold i porteføljen på eksempelvis 2 % vil utgjøre 14,0 mill. kroner. Likviditetsrisikoen knyttet til lån formidlet til Eika Boligkreditt er etter bankens vurdering begrenset.

Ledelsen følger daglig likviditetsutviklingen og har god oversikt over behov og forfallsstruktur. Kravene til likviditetsretningslinjer/ likviditetsreserver er oppfylt gjennom året. Sett på bakgrunn av bankens soliditet, innskuddsdekning og likviditetssituasjon, oppfatter styret likviditetsrisikoen å være lav.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelse og at lov og regelverk ikke følges.

Vi har fokus på at vi har den kompetansen som trengs samt å avdekke eventuell nøkkelmansrisiko. En vesentlig del av den operasjonelle risikoen i banken er knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi, tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering samt personvern. Risikoen avdekkes gjennom internkontroll og revisjonshandlinger. Risikoen vurderes som akseptabel.

AHV

Bankens arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering gjennomføres med utgangspunkt i hvitvaskingsloven og dens grunnleggende bestemmelser om «kjenn din kunde» og «risikobasert tilnærming». Vår policy, våre rutiner og risikodokumenter er utarbeidet med bakgrunn i denne – oppdatert i 2019.

Det er ıla året gjort et betydelig arbeid ifm. oppdatering av kundelegitimasjoner og kundeerklæringer, samtidig som området har hatt oppmerksomhet fra styret og administrasjonen gjennom økt rapportering/oppfølging.

Alle bankens ansatte har siste år gjennomført Eika-skolens E-læringsmodul rundt hvitvaskingsregelverk, samtidig som det har vært tema på flere av styrets møter gjennom 2019. Ytterligere kompetansetiltak vurderes gjennomført i 2020 for ansatte, ledelsen og bankens styre.

Transaksjonsovervåkning og oppfølging av mistenkelige hendelser/transaksjoner rapporteres bankens AHV-ansvarlig. Det er i 2019 rapportert 3 saker videre til økokrim på området. AHV-funksjonens årsoppsummeringsrapport forelegges bankens styre for behandling/gjennomgang.

Risikostyring og internkontroll

Styret har fastsatt prinsipper for internkontrollen i banken på de ulike aktivitetsområder og påsett at den er etablert i samsvar med lover og forskrifter. Styret har behandlet den årlige internkontrollrapporten og kan bekrefte at den etter styrets mening er gjennomført og dokumentert i henhold til CRR/CRD IV-forskriften.

Styret har gjennom året gjennomgått og vurdert bankens risiko- og kapitalvurderingsprosess (ICAAP). ICAAP er en integrert del av styrets og ledelsens rutiner for overordnet styring og kontroll. Styret mener at banken har tilpasset seg regelverket på en god måte ut fra bankens størrelse og risikoprofil.

Internkontrollen blir bekreftet av eksterne revisor.

Utsiktene for kommende år

Norsk økonomi viser tegn til utflytning mot slutten av fjoråret, med svakere tall for igangsetting av boliger og detaljhandel enn på samme tid i fjor. Stor usikkerhet knytter seg til internasjonal økonomi, blant annet på grunn av handelskonflikten mellom USA og Kina. Oljeinvesteringene antas å nå en konjunkturtopp i løpet av 2020, med fall mot slutten av året.

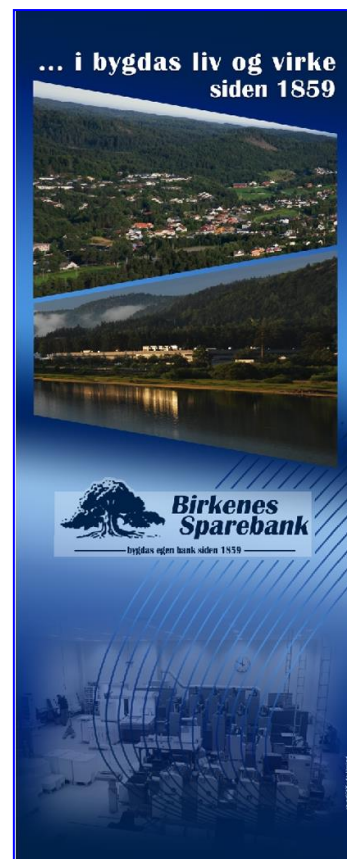
Arbeidsledigheten ventes av de fleste makroøkonomer å holde seg relativt konstant - på et lavt nivå. Lønns- og prisveksten ventes å bli om lag som i fjor, men kan bli lavere hvis nedturen i industrien skulle bli sterkere enn ventet. Prisveksten antas å bli om lag som i fjor, nær inflasjonsmålet på 2 pst.

I pengemarkedet er det ikke ventet at Norges Bank gjør endringer i sin foliorente i 2020.

Boligprisene antas av de fleste makroøkonomer å stige om lag som pris- og lønnsveksten. Kredittveksten til husholdningene vil trolig fortsette å vokse i et moderat tempo.

Finansnæringen er tillagt en viktig rolle i utviklingen av samfunnet i en mer bærekraftig retning. Dette vil påvirke markedet og finansinstitusjonene i forhold til kredittvurderinger og prising av utlån fremover. Bankene selv, og bankens kunder må i økende grad være innstilt på å dokumentere hva de selv gjør for å redusere karbonutslipp og annen miljøforurensing, samt i forhold til god virksomhetsstyring.

Lokalt ser det ut til at veksten i antall innbyggere vil fortsette. SSB sine fremskrivingsmodeller for befolkningsvekst viser at kommunen kommer til å ha en høy relativ vekst de kommende år.

Enkelte av de større produksjonsbedrifter i vårt nærrområde, viser tegn til utfordringer mht vekst og økonomisk utvikling. Alt etter utfordringenes størrelse fremover, vil dette kunne påvirke lokalt arbeidsmarked, samtidig som boligmarkedet i nærrområdet vil kunne bli berørt.

Styret tror på, og har som mål i sin strategiplan at banken evner en jevn og moderat vekst fremover, der målet ikke vil være en maksimal, men heller en forsvarlig avkastning på egenkapitalen. Hovedutfordringen for Birkenes

Sparebank fremover blir derfor å opprettholde sin økonomiske soliditet, samtidig som konkurransekraft og markedsandeler ikke svekkes.

Under forutsetning av at det ikke skjer store endringer i bankens rammebetingelser, har styret forventninger til at bankens økonomiske stilling vil kunne opprettholdes i 2020.

Takk

Styret vil rette en takk til bankens ansatte og tillitsvalgte for nok et godt år med stor innsats for banken. Samtidig vil styret takke bankens kunder og øvrige forbindelser for oppslutningen om banken, og for den tillit de har vist banken i året som er gått.

Birkeland, 27 februar 2020

Gisle Stavland (s)
Leder

Leif Ottar Tveito (s)

Yngvild Hermansen (s)

Linda Hye (s)
Nestleder

Marit Mathisen (s)

Harald Flaa – Banksjef (s)

Mollestadeika er kåret til Norges nest største tre. Er ca 1000 år gammelt, og ligger i Birkenes kommune.

Gave- og sponsortildelinger siste 5 år: 9,2 mill. kroner

Resultatregnskap 2019

	Noter	2019	2018
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		1.051.882	545.784
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	22	46.182.887	39.907.729
Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		1.736.003	1.439.033
Andre renteinntekter og lignende inntekter		14	224
Sum renteinntekter og lignende inntekter		48.970.786	41.892.770
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	15	-2.593.507	-2.403.435
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		-13.690.568	-9.768.302
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	15	-1.502.181	-1.374.347
Andre rentekostnader og lignende kostnader		-544.213	-814.043
Sum rentekostnader og lignende kostnader		-18.330.469	-14.360.127
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		30.640.317	27.532.643
Inntekter av aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning	10	4.131.425	3.213.973
Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning		4.131.425	3.213.973
Garantiprovisjon	24	450.574	498.268
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	24	11.554.237	10.612.186
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		12.004.811	11.110.454
Andre gebyrer og provisjonskostnader		-2.651.321	-2.233.408
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		-2.651.321	-2.233.408
Netto gevinst/tap sertifikater og obligasjoner med fast avkastning	8	2.472	-110.152
Netto gevinst/tap aksjer oa. verdipapirer med varierende avkastning	10	1.599.756	0
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta		276.418	358.066
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdip. som er omløpsmidler		1.878.646	247.914
Driftsinntekter faste eiendommer		0	0
Andre driftsinntekter		0	219.200
Sum andre driftsinntekter	25	0	219.200
Lønn	26,28	-10.734.717	-9.887.653
Pensjoner	27	-1.506.025	-1.434.220
Sosiale kostnader		-2.608.548	-2.093.022
Administrasjonskostnader		-9.383.410	-5.307.202
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader		-24.232.700	-18.722.097
Ordinære avskrivninger	11	-649.619	-911.773
Sum avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		-649.619	-911.773
Driftskostnader faste eiendommer		-658.280	-529.011
Andre driftskostnader	29	-1.032.958	-5.203.861
Sum andre driftskostnader		-1.691.238	-5.732.872
Resultat av ordinær drift før tap		19.430.324	14.724.034
Tap på utlån	6	-117.638	-1.966.937
Tap på garantier		-1.000.000	0
Sum tap på utlån, garantier mv.		-1.117.638	-1.966.937
Gevinst/tap	10	9.766	2.058.085
Sum nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapirer		9.766	2.058.085
Resultat av ordinær drift før skatt		18.322.452	14.815.182
Skatt på ordinært resultat	30	-3.602.405	-2.805.622
Resultat av ordinær drift etter skatt		14.720.047	12.009.560
Resultat for regnskapsåret		14.720.047	12.009.560
Overføringer og disponeringer			
Overført fra gavefond	18	2.180.000	420.000
Til disposisjon		16.900.047	12.429.560
Overført til sparebankens fond	18	-14.120.047	-9.509.560
Overført til gavefond og gaver	18	-2.780.000	-2.920.000
Sum disponert	18	-16.900.047	-12.429.560

Balanse pr. 31.12.2019

EIENDELER	Noter	2019	2018
Kontanter og fordringer på sentralbanker		33.091.019	59.698.138
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		41.952.431	29.822.574
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	9	3.000.000	3.750.000
Sum netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		44.952.431	33.572.574
Utlån til og fordringer på kunder			
Kasse-/drifts- og brukskreditter		45.382.845	37.683.040
Byggelån		6.413.013	14.237.746
Nedbetalingslån		1.334.381.928	1.247.499.639
Sum utlån før nedskrivninger	6	1.386.177.786	1.299.420.425
- Individuelle nedskrivninger på utlån	6	-2.650.000	-1.100.000
- Nedskrivninger på grupper av utlån	6	-2.500.000	-8.300.000
Sum netto utlån og fordringer på kunder		1.381.027.786	1.290.020.425
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning			
Utstedt av det offentlige			
Sertifikater og obligasjoner	8	8.883.000	16.885.400
Utstedt av andre			
Sertifikater og obligasjoner	8	86.116.262	72.441.090
Sum sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning		94.999.262	89.326.490
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning			
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	10	60.590.717	54.001.104
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		60.590.717	54.001.104
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	30	1.091.511	346.724
Andre immaterielle eiendeler	11	95.863	400.668
Sum immaterielle eiendeler		1.187.374	747.392
Varige driftsmidler			
Maskiner, inventar og transportmidler	11	1.125.641	1.470.455
Bygninger og andre faste eiendommer	11	23.000	23.000
Sum varige driftsmidler		1.148.641	1.493.455
Andre eiendeler	12	40.370	4.763
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Opptjente ikke mottatte inntekter		3.489.564	2.562.624
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		726.095	0
Overfinansiering av pensjonsforpliktelse		0	0
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		726.095	0
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		4.215.659	2.562.624
SUM EIENDELER		1.621.253.259	1.531.426.965

GJELD OG EGENKAPITAL	Noter	2018	2018
Gjeld til kredittinstitusjoner			
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		0	0
Med avtalt løpetid eller oppsigelse	15	100.000.000	100.000.000
Sum gjeld til kredittinstitusjoner		100.000.000	100.000.000
Innskudd fra og gjeld til kunder			
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	15	706.183.371	679.406.335
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	15	525.663.121	449.968.131
Sum innskudd fra og gjeld til kunder		1.231.846.492	1.129.374.466
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir			
Sertifikatlån		0	0
Obligasjonsgjeld	15	49.991.250	74.973.333
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir		49.991.250	74.973.333
Annen gjeld			
Annen gjeld	15	6.984.856	7.376.930
Sum annen gjeld		6.984.856	7.376.930
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		3.045.643	2.819.725
Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	27	4.064.798	1.291.637
Utsatt skatt		0	0
Individuelle nedskrivninger på garantiansvar		1.000.000	0
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		5.064.798	1.291.637
SUM GJELD		1.396.933.039	1.315.836.091
EGENKAPITAL:			
Opptjent egenkapital			
Sparebankens fond	18	208.506.220	197.596.874
Gavefond	18	15.814.000	17.994.000
Sum opptjent egenkapital		224.320.220	215.590.874
Sum egenkapital		224.320.220	215.590.874
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		1.621.253.259	1.531.426.965
Poster utenom balansen			
Betingede forpliktelser	20	25.980.310	36.707.144
Forpliktelser	20	26.714.181	35.180.912

Birkeland, 27. februar 2020

Gisle Stavland – Leder (s)

Leif Ottar Tveito (s)

Yngvild B.Hermansen (s)

Linda Hye (s)

Marit Mathisen (s)

Harald Flaa – Banksjef (s)

Kontantstrømoppstilling

	2019	2018
Resultat før skatt	18.322	14.815
Betalt skatt	-2.635	-2.435
Avskrivninger	650	912
+Økning/-Nedgang i pensjonsforpliktelse	-1.507	-798
+Økning/-Nedgang i nedskrivning for tap	-3.250	1014
-Gaver fra gavefondet	-2.180	-420
Tilført fra årets virksomhet	9.400	13.088
-Økning/+Nedgang utlån til kredittinstitusjoner	-11.380	7.764
-Økning/+Nedgang brutto utlån	-86.757	-41.839
-Økning/+Nedgang i investering i kortsiktige verdipapirer	300	1.406
+Økning/-Nedgang innskudd fra kredittinstitusjoner	0	0
+Økning/-Nedgang innskudd fra kunder	102.472	34.313
-Økning/+Nedgang i andre eiendeler og opptjente inntekter	-1.693	433
+Økning/-Nedgang annen kortsiktig gjeld og påløpte kostnader mv	-1.404	92
A Netto likvidendring virksomhet	1.538	2.169
- Investering i varige og immaterielle driftsmidler	0	-100
-Økning/+Nedgang i langsiktige verdipapirer	-12.563	9.188
B Netto likvidendring investeringer	-12.563	9.088
+Økning/-Nedgang i sertifikat- og obligasjonsgjeld	-24.982	20
C Netto likvidendring finansiering	-24.982	20
A+B+C Sum endring likvider	-26.607	24.365
+Likvidbeholdning 1/1	59.698	35.333
= Likvidbeholdning 31/12	33.091	59.698

Som består av kassebeholdning og innskudd i Norges Bank

NOTER TIL REGNSKAPET 2019

Note 1 - Generell info - rettviseende bilde

Bankens årsregnskap er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskapsskikk, og gir et rettviseende bilde av bankens resultat og stilling. Under enkelte noter er det inntatt ytterligere forklaring og henvisning til poster i resultatregnskap og balanse.

Note 2 - Regnskapsprinsipper

RESULTATPOSTER

Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelse av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelse av regnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter, provisjoner og gebyrer føres i resultatregnskapet etter hvert som disse blir opptjent som inntekter eller påløper som kostnader. Foretatte beregninger viser at etableringsgebyrer ikke overstiger kostnadene som oppstår ved etablering av det enkelte utlån. De periodiseres derfor ikke over lånets løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskuddsbetalte inntekter ved slutten av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptjente, ikke betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eiendel i balansen. På engasjementer der det blir gjort nedskrivninger for tap, blir renteinntekter resultatført ved anvendelse av effektiv rentemetode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året de blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap resultatføres ifølge FIFU-prinsippet. Det vil si at den enkelte handel for vedkommende verdipapir reskontroføres og resultatføres separat. Kjøp og salg av verdipapirer blir bokført på oppgjørstidspunktet.

UTLÅN – BESKRIVELSER OG DEFINISJONER

Vurdering av utlån

Bankens utlån er vurdert til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder vurderes utlån til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalt avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og inntektsføres løpende. Utlån vurdert til amortisert kost vil derfor være tilnærmet lik pålydende av lånene.

Boliglån overført til og formidlet til Eika Boligkreditt AS (EBK) er ikke balanseført. Den vesentlige risiko er vurdert å være overført til EBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse, og er derfor fraregnet.

Behandling av engasjementer som ikke er misligholdt

Banken foretar kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkunder. Engasjementer over 1,0 mill. kr for BM-kunder og 1,5 mill for PM-kunder vurderes særskilt. For engasjementene er det verdien av bankens sikkerhet, låntakers betalingssevne etc. som vurderes. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påregnes, bokføres tapet i bankens regnskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misligholdte engasjementer

Et lån anses som misligholdt når låntaker ikke har betalt forfalte terminer innen 90 dager etter terminforfall, eller når rammekreditter ikke er innekket innen 90 dager.

Ved mislighold vurderes kundens samlede engasjement. Låntakers tilbakebetalingsevne og sikkerheter avgjør om et tap må påregnes. Sikkerheten vurderes til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet, med fradrag for salgskostnader. Dersom det foreligger objektive bevis på verdifall på bankens fordringer, føres dette som individuelle nedskrivninger.

Behandling av konstaterte tap

Ved mislighold over 90 dager, inntrådt konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerhet og betalingssevne for å få oversikt over bankens risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, behandles engasjementet normalt først som individuell nedskrivning. Engasjementet regnes som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfestet, tvangspant ikke har ført frem eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregnet verdifall på engasjementet føres da som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivninger føres til inntekt. Endelig konstaterte tap fjernes fra bankens låneportefølje og fra individuelle nedskrivninger måneden etter at alle sikkerheter er realisert og det er konstatert at kunden ikke er søkegod.

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av nedskrivninger på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at det enkelte tapsengasjement er identifisert. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens låneportefølje ut fra bankens vurdering av risiko for manglende betalingssevne basert på en analyse av risiko og historiske tapstall og med grunnlag i bankens risikoklassifiseringssystem. Andre forhold kan være verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

Behandling av individuelle nedskrivninger på utlån

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført skal ikke medtas i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM –

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle derivater

Banken kan benytte seg av finansielle derivater for å kunne sikre eksponeringen mot renterisiko som oppstår gjennom bankens virksomhet. Det er ingen utestående derivatavtaler pr 31.12.2019.

VERDIPAPIRER

Verdipapirbeholdningen spesifiseres og verdivurderes ved utløpet av hver regnskapsperiode (månedlig). Omløpsporteføljen (herunder handelsportefølje og ikke handelsportefølje) og anleggspotefølje verdivurderes etter forskjellige regler og hver for seg. Se note 8 og 10.

Obligasjoner og sertifikater

Banken har obligasjoner definert som andre omløpsmidler. Andre omløpsmidler er vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Obligasjonsbeholdningen er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er en del av bankens likviditetsbuffer. Forvaltningen av obligasjonsporteføljen er satt ut til en profesjonell aktør, og forvalteren står også for verdifastsettelsen av virkelig verdi for de enkelte obligasjonene og sertifikatene. Det benyttes priser notert i markedet. Når noterte priser ikke foreligger beregnes virkelig verdi i spread-matrise utarbeidet av Verdipapirfondenes forening.

Aksjer og grunnfondsbevis

Aksjer og grunnfondsbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Omløpsmidler vurderes til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for virkelig verdi for ikke børsnoterte aksjer som er omløpsmidler eller anleggsmidler, er anskaffelseskost. Dersom virkelig verdi av aksjene klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskostnad, og verdifallet er vurdert ikke å være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler vurderes i balansen til anskaffelseskostnad, fratrukket ordinære bedriftsøkonomiske avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Nedskrivninger foretas i den utstrekning gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi. Det nedskrives til gjenvinnbart beløp. Sistnevnte er høyeste av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivninger beregnes på grunnlag av eiendelens antatte økonomiske levetid og eventuell restverdi.

Immaterielle eiendeler

Inkluderer utsatt skattefordel.

PENSJONFORPLIKTELSER OG PENSJONSKOSTNADER

Banken bruker Norsk Regnskapsstandard for bokføring av pensjonskostnader. Ytelsesordninger er gjenstand for årlig aktuarberegning og kostnadsføres under "lønn og generelle administrasjonskostnader". Innskuddsordninger kostnadsføres med årspremien under samme post. Aktuarberegnet pensjonsforpliktelse, bestående av differanse mellom beregnet påløpt forpliktelse og verdien av pensjonsmidlene korrigert for avvik i estimater og effekt av endrede forutsetninger, føres i balansen enten som langsiktig gjeld (hvis negativ) eller som anleggsmiddel (hvis positiv). Forutsetningene som blir lagt til grunn for utregning av pensjonsforpliktelser, blir revurdert årlig. Regnskapsmessig behandling av ny AFP-ordning (ytelsesbasert flerforetaksordning) vil, grunnet manglende informasjon og pålitelighet i beregninger, likestilles med innskuddsordning og kostnadsføres med årets premiebetaling inntil avklaring omkring beregningene foreligger.

SKATT

Skatter kostnadsføres når de påløper og er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. I tillegg inngår 0,15% formuesskatt i skattekostnaden. Netto utsatt skatt/skattefordel er beregnet med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet og nettoført. Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel vises som årets skattekostnad i resultatregnskapet sammen med betalbar skatt for inntektsåret. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og regnkaps-messige resultater som vil utlignes i fremtiden.

OMREGNINGSREGLER FOR VALUTA

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen pr 31.12.

LANGSIKTIG GJELD

Obligasjonsgjeld blir oppført til nominelt beløp med justering av over- eller underkurs. Over-/underkursen inntektsføres eller kostnadsføres lineært som en justering til løpende renter over lånets løpetid.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømmer fra operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til bankens ordinære virksomhet. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner. I tillegg medtas kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler og eiendommer. Finansieringsaktiviteter (funding) inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og markedsinnlån.

Note 3 - Datterselskap og tilknyttede selskap

Banken har ingen datterselskaper eller tilknyttede selskaper.

Note 4 - Finansiell risiko

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke skal kunne gjøre opp sine forpliktelser på forfall. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Banken har interne måltall for likviditet, herunder likviditetsbuffer, som løpende fremlegges for styret. Banken tilstreber en innskuddsdekning på minimum 80 %, og dekningen utgjør ved årets utgang 88,87 % mot 86,91 % året før.

For å fylle dette likviditetsgapet funder banken seg også gjennom langsiktige innlån fra penge- og kapitalmarked. Forfallstrukturen fremgår i note 15 om gjeld. Trekkrettigheter i DnB MNOK 50, er på kort sikt sentral i denne sammenheng, selv om rammene i liten grad har vært benyttet gjennom 2019.

Likviditetssituasjonen betraktes som meget god. LCR var pr. 31.12.2019 på 203.

I tabellen nedenfor er trukkede kasse-/driftskreditter tatt med under kolonne 0-1 mndr. på linjen for utlån til kunder. Innskudd fra kunder som ikke

Restløpetid for hovedposter i balansen

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest løpetid
Eiendeler:							
Kontanter og fordringer på sentralbanken	33.091	29.682	0	0	0	0	3.409
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	44.952	41.952	0	0	3.000	0	0
Utlån til og fordring på kunder	1.381.028	4.308	4.283	24.593	128.599	1.224.395	-5.150
Obligasjoner og sertifikater	94.999	0	0	16.923	78.076	0	0
Øvrige eiendelsposter	67.183	0	0	0	0	0	67.183
Sum eiendelsposter	1.621.253	75.942	4.283	41.516	209.675	1.224.395	65.442
- herav utenlandsk valuta	617	0	0	0	0	0	617
Gjeld:							
Gjeld til kredittinstitusjoner	100.000	0	0	25.000	75.000	0	0
Innskudd og gjeld til kunder	1.231.846	0	446.997	0	0	0	784.849
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	49.991	0	0	49.991	0	0	0
Øvrig gjeld	15.096	3.063	4.887	1.966	0	0	5.180
Egenkapital	224.320	0	0	0	0	0	224.320
Sum gjeld og egenkapital	1.621.253	3.063	451.884	76.957	75.000	0	1.014.349
- herav utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	0	0
Netto likv. eksponering på balansen	0	72.879	-447.601	-35.441	134.675	1.224.395	-948.907
- herav utenlandsk valuta	617	0	0	0	0	0	617

Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for at banken påføres tap på grunn av at motparten ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall.

Kreditrisiko representerer det største risikoområdet for banken og vedrører alle fordringer på kunder som i hovedsak er utlån. Også andre utstedte kreditter, garantier, rentebærende verdipapirer, innvilgede ikke trukne kreditter er forbundet med kreditrisiko. Motpartrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter innebærer også kreditrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår som følge av åpne posisjoner i rente-, valuta eller egenkapitalinstrumenter, og er nedenfor nærmere omtalt under renterisiko, valutarisiko samt prisisiko. Risikoen er knyttet til resultatvingninger som følge av endringer i markedspriser og kurser.

Renterisiko

Renterisiko oppstår som en følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først foreta renteendring på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet.

Banken har en lav renteeksponering på sine utlån, der fastrentelån utgjør MNOK 4,1 ved årets utgang. Fastrentelånene har en durasjon på 1,78 som gir en rentefølsomhet ved 1% renteendring på MNOK 0,07. Ordinære fastrenteinnskudd har vi ikke. Netto renterisiko knyttet til utlånsvirksomheten betraktes som lav.

Beholdningen av obligasjoner har en gjennomsnittlig durasjon/varighet på 0,15. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på MNOK 0,14 mill ved årets slutt.

Bankens renterisiko vurderes samlet til MNOK 0,23, og er innenfor den fastsatte ramme på MNOK 1,0.

Tid frem til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser fremgår av tabellen nedenfor.

Renteendringstidspunkt for hovedposter i balansen.

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente ekspon.
Eiendeler:							
Kontanter og fordringer på sentralbanken	33.091	29.682	0	0	0	0	3.409
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	44.952	41.952	0	0	0	0	3.000
Utlån til og fordring på kunder	1.381.028	0	1.382.083	0	4.095	0	-5.150
Obligasjoner og sertifikater	94.999	14.041	80.958	0	0	0	0
Øvrige eiendelsposter	67.183	0	0	0	0	0	67.183
Sum eiendelsposter	1.621.253	85.675	1.463.041	0	4.095	0	68.442
- herav utenlandsk valuta	617	0	0	0	0	0	617
Gjeld:							
Gjeld til kredittinstitusjoner	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Innskudd og gjeld til kunder	1.231.846	0	1.231.846	0	0	0	0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	49.991	0	49.991	0	0	0	0
Øvrig gjeld	15.096	0	0	0	0	0	15.096
Egenkapital	224.320	0	0	0	0	0	224.320
Sum gjeld og egenkapital	1.621.253	0	1.381.837	0	0	0	239.416
- herav utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	0	0
Netto rente eksponering på balansen	0	85.675	81.204	0	4.095	0	-170.974
- herav utenlandsk valuta	617	0	0	0	0	0	617

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som følge av endringer i valutakurser.

Bankens balanseposter i utenlandsk valuta utgjøres av kassebeholdningen. Denne er omregnet til norske kroner basert på kursen ved årets utgang. Risiko for valutatap ansees å være uvesentlig.

Note 5 – Finansielle derivater og instrumenter

Banken benytter finansielle derivater i sikringsøyemed, noe vi p.t. ikke har noe av.

Rente og egenkapitalrelaterte instrumenter utenfor balansen

	Nominelt beløp 31-12- 2019	Markedsverdi 31-12-2019	Gj.sn nom beløp 2019
Renteswapper	-	-	-
Aksjeindeksavtaler/-swapper	-	-	-

Renteswapper

Avtaler om å bytte rentebetingelser til markedsbetingelser for et avtalt beløp over en nærmere avtalt periode. Det er kun rentebetalinger som er knyttet til transaksjonsflyten.

Aksjeindeksavtaler;

Avtaler om å bytte betingelser knyttet opp mot avkastning på gitte aksjeindekser med flytende betingelser. Avtalene skal sikre garantiprodukter solgt til kunder.

Note 6 - Utlån

Beløpet som best representerer bankens maksimale eksponering for kredittrisiko overfor kunder (definert i note 4), uten å ta hensyn til sikkerhetsstillelser eller andre kredittforbedringer, er bokført verdi av netto utlån tillagt garantier og ikke optrukne gitte kredittrammer.

Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko	31.12.2019	31.12.2018
Brutto utlån	1.386.178	1.299.420
Nedskrivning på individuelle utlån	-2.650	-1.100
Nedskrivning på grupper av utlån	-2.500	-8.300
Netto utlån	1.381.028	1.290.020
Garantier	25.980	36.707
Ikke optrukne kredittrammer	26.714	35.181
Maksimal eksponering for kredittrisiko	1.433.722	1.361.908

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere kredittrisikoen. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, kontantdepot eller avtalt motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger, driftsmidler og/eller varelager. Sikkerhetens verdi fastsettes til virkelig verdi med forhåndsbestemt %-fradrag avhengig av type sikkerhet. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges i utgangspunktet til grunn en forutsetning om fortsatt drift, med unntak for de tilfeller der det allerede er foretatt en nedskrivning.

Se tabell for misligholdte og tapsutsatte lån for informasjon om verdi av sikkerhetsstillelser for misligholdte og tapsutsatte lån.

Prinsipper for risikoklassifisering

Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen. Systemet muliggjør en god overvåking av risikoutviklingen i bankens engasjementsportefølje.

Risikoklassifiseringsmodellene er statistiske modeller som beregner hvor stor sannsynlighet det er for at kunden går i mislighold i løpet av den kommende 12 måneders perioden. I modellutviklingen inngår alle bankenes kreditaktive kunder i utviklingsgrunnlaget. Modellene benytter både informasjon om kundenes atferd i banken (overtrekk, purringer, lengde på kundeforhold og lignende) samt offentlig tilgjengelig informasjon (ligningstall, regnskapstall, alder og lignende). Modellen klassifiserer kundene i 12 risikoklasser.

Spesifikasjon på risikoklasse 31-12-2019

Samlet 31-12-2019		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivn
Akk. risikoklasse 1 - 3	lav	1.056.787	73,4 %	1.041.178	3.523	12.086	0
Akk. risikoklasse 4 - 7	middels	299.103	20,8 %	272.353	15.751	10.999	0
Akk. risikoklasse 8 - 10	høy	64.376	4,5 %	59.643	2.069	2.664	0
Misligholdte og tapsutsatte 11 - 12	høy	18.597	1,3 %	12.995	4.637	965	2.650
Ikke klassifisert *	høy	9	0,0 %	9	0	0	0
SUM		1.438.872	100,0 %	1.386.178	25.980	26.714	2.650

* Kun en mindre andel av engasjementene er uklassifisert, og er da medtatt som høy risikoklasse. Garanti TNOK 7.498 overfor EBK er ikke tatt med. Se note 20

Personmarked 31-12-2019		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivn
Akk. risikoklasse 1 - 3	lav	1.015.860	86,9 %	1.003.829	1.275	10.756	0
Akk. risikoklasse 4 - 7	middels	124.368	10,6 %	122.347	85	1.936	0
Akk. risikoklasse 8 - 10	høy	23.975	2,1 %	23.877	0	98	0
Misligholdte og tapsutsatte 11 - 12	høy	4.637	0,4 %	4.637	0	0	300
Ikke klassifisert *	høy	8	0,0 %	8	0	0	0
SUM		1.168.848	100,0 %	1.154.698	1.360	12.790	300

* Kun en mindre andel av engasjementene er uklassifisert, og er da medtatt som høy risikoklasse.

Bedriftsmarked 31-12-2019		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivn
Akk. risikoklasse 1 - 3	lav	40.928	15,2 %	37.349	2.249	1.330	0
Akk. risikoklasse 4 - 7	middels	174.736	64,7 %	150.007	15.666	9.063	0
Akk. risikoklasse 8 - 10	høy	40.400	15,0 %	35.765	2.069	2.566	0
Misligholdte og tapsutsatte 11 - 12	høy	13.960	5,2 %	8.358	4.637	965	2.350
Ikke klassifisert *	høy	0	0,0 %	0	0	0	0
SUM		270.024	100,0 %	231.479	24.621	13.924	2.350

* Kun en mindre andel av engasjementene er uklassifisert, og er da medtatt som høy risikoklasse.

Spesifikasjon på risikoklasse 31-12-2018

Samlet 31-12-2018		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivn
Akk. risikoklasse 1 - 3	lav	1.035.536	75,5 %	1.017.538	3.952	14.046	0
Akk. risikoklasse 4 - 7	middels	246.885	18,0 %	210.297	17.977	18.611	0
Akk. risikoklasse 8 - 10	høy	80.164	5,8 %	69.837	7.803	2.524	0
Misligholdte og tapsutsatte 11 - 12	høy	1.814	0,1 %	1.739	75	0	1.100
Ikke klassifisert *	høy	6.909	0,5 %	9	6.900	0	0
SUM		1.371.308	100,0 %	1.299.420	36.707	35.181	1.100

* Hele beløpet under garantier gjelder garanti overfor EBK, se note 20. Ellers er mindre andel av engasjementene uklassifisert, og er da medtatt som høy risikoklasse.

Personmarked 31-12-2018		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivn
Akk. risikoklasse 1 - 3	lav	984.855	88,2 %	971.516	1.621	11.718	0
Akk. risikoklasse 4 - 7	middels	100.910	9,0 %	97.143	0	3.767	0
Akk. risikoklasse 8 - 10	høy	30.803	2,8 %	30.604	112	87	0
Misligholdte og tapsutsatte 11 - 12	høy	0	0,0 %	0	0	0	0
Ikke klassifisert *	høy	9	0,0 %	9	0	0	0
SUM		1.116.577	100,0 %	1.099.272	1.733	15.572	0

* Kun en mindre andel av engasjementene er uklassifisert, og er da medtatt som høy risikoklasse.

Bedriftsmarked 31-12-2018		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivn
Akk. risikoklasse 1 - 3	lav	50.681	19,9 %	46.022	2.331	2.328	0
Akk. risikoklasse 4 - 7	middels	145.975	57,3 %	113.154	17.977	14.844	0
Akk. risikoklasse 8 - 10	høy	49.361	19,4 %	39.233	7.691	2.437	0
Misligholdte og tapsutsatte 11 - 12	høy	1.814	0,7 %	1.739	75	0	1.100
Ikke klassifisert *	høy	6.900	2,7 %	0	6.900	0	0
SUM		254.731	100,0 %	200.148	34.974	19.609	1.100

* Hele beløpet under garantier gjelder garanti overfor EBK, se note 20. Ellers er mindre andel av engasjementene uklassifisert, og er da medtatt som høy risikoklasse.

Forskyvninger mellom risikogrupper

De er små forskyvninger mellom risikoklassene i løpet av siste år.

De gruppevise nedskrivninger, som utgjør TNOK 2.500, er vurdert i forhold til bankens tapseksponeering totalt i gruppene 8 - 10 (høy).

Forventet årlig tapsnivå - forventet tap i forhold til renteinntekter

I banken tilstrebes å vektlegge risiko ved prising av engasjementer slik at lån og kreditter med laveste rente har en tilsvarende lav risiko.

Overvåking av kredittrisiko og oppfølging av tapsutsatte engasjementer er av stor viktighet, og tillegges stor vekt. Kredittrisikoen overvåkes løpende gjennom analyser, misligholdsrapportering, restanse- og overtrekks- rapportering.

Det vurderes at årlige tap ikke vil overstige 0,1 - 0,2 % av brutto utlån de nærmeste 3 år. Dette er basert på erfaring fra tidligere år, kjennskap til bankens lånekunder samt den løpende vurdering av utlånsmassen. I tillegg er påplussert margin for usikkerhet knyttet til finanskrisens virkning for våre kunder. Tapene forventes i det alt vesentlige å komme i grupper med høy risiko og forventes videre å ligge innenfor den samlede forventede renteinntekten for gruppen.

Bokført/virkelig verdi på utlån til kunder

Utlån og garantier verdsettes i tråd med "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier". Det er ikke grunner som skulle tilsa at virkelig verdi/markedspriser skulle avvike fra amortisert kost.

Lån og garantier verdsettes til pålydende når renter og avdrag betjenes etter avtalen og det ellers ikke er objektive forhold som tilsier at engasjementet bør nedskrives.

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall på enkelte utlån eller grupper av utlån, er lånene nedskrevet. Etter forskriften skal slike lån nedskrives med forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer, beregnet etter forventet levetid på lånet. Nedskrivning klassifiseres som tapskostnad, og renteinntekter resultatføres etter effektiv rentemetode.

Vår modell bygger på at der det foreligger objektive bevis for risiko for tap, gjøres det en totalvurdering av kundens betalingsevne, av den realsikkerhet som er stilt for lånet samt av sannsynligheten for tap. Det beregnede sannsynlige tap nedskrives som individuell nedskrivning på engasjementet. Nedskrivningen klassifiseres som tapskostnad.

De objektive bevis på at et utlån har verdifall baserer seg på observerte data banken har kjennskap til om følgende type hendelser: Vesentlige finansielle problemer hos låntager, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, opplåning for inndekking av termin, finansiell restrukturering, gjeldsforhandling, konkurs.

Utlån, garantier og ubenyttet kreditt fordelt på bransjer

	2019	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Misligholdte engasjement	Tapsutsatte engasjement	Individuell nedskrivning	Gruppe nedskrivning
Personkunder		1.154.698	1.360	12.790	3.084	1.552	300	1.200
Næringslivskunder		231.479	24.621	13.924	636	11.781	3.350	1.300
Sum utlån og garantier		1.386.177	25.981	26.714	3.720	13.333	3.650	2.500
Primærnæringer		20.162	117	1.476	0	0	0	
Bygg og anlegg		94.162	18.803	3.131	311	10.874	2.250	
Eiendomsdrift, finansiell tj.yt.		57.520	87	600	0	0	0	
Varehandel, hotell og restaurantdrift		8.225	602	1.177	0	907	800	
Transport, post og telekommunikasjon		14.166	4.340	2.591	0	0	0	
Tjenesteytende virksomhet		25.516	42	1.520	0	0	0	
Industri og bergverk		11.728	630	3.429	325	0	300	
Sum næringskunder		231.479	24.621	13.924	636	11.781	3.350	1.300

	2018	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Misligholdte engasjement	Tapsutsatte engasjement	Individuell nedskrivning	Gruppe nedskrivning
Personkunder		1.099.271	1.733	15.573	0	0	0	3.500
Næringslivskunder		200.149	34.974	19.608	0	1.675	1.100	4.800
Sum utlån og garantier		1.299.420	36.707	35.181	0	1.675	1.100	8.300
Primærnæringer		19.606	117	2.400	0	0	0	
Bygg og anlegg		80.635	22.163	7.832	0	0	0	
Eiendomsdrift, finansiell tj.yt.		43.936	0	100	0	0	0	
Varehandel, hotell og restaurantdrift		9.573	966	1.983	0	0	0	
Transport, post og telekommunikasjon		15.693	4.586	2.514	0	1.675	1.100	
Tjenesteytende virksomhet		19.209	41	1.128	0	0	0	
Industri og bergverk		11.496	201	3.652	0	0	0	
Eika Boligkreditt, taps- og lånegaranti		0	6.900	0	0	0	0	
Sum næringskunder		200.148	34.974	19.609	0	1.675	1.100	4.800

Tap på utlån og garantier

Årets tapskostnader	2019			2018		
	Tap på kreditt-institusjoner	Tap på utlån	Tap på garantier	Tap på kreditt-institusjoner	Tap på utlån	Tap på garantier
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	0	1550	1000	0	0	0
+Periodens endring i gruppevise nedskrivninger	0	-5800	0	0	1000	0
+Perioden konstaterte tap hvor det tidl år er foretatt individuell nedskrivning	0	3400	0	0	0	0
+Periodens konstaterte tap hvor det tidl år ikke er foretatt individuell nedskrivning	0	1093	0	0	1084	0
-Periodens inngang på tidligere perioders konst.tap	0	-125	0	0	-117	0
=Periodens tapskostnad	0	118	1000	0	1967	0

	2019			2018		
	Utlån til og fordring på kredittinst	Utlån til og fordring på kunder	Garanti ansvar	Utlån til og fordring på kredittinst	Utlån til og fordring på kunder	Garanti ansvar
Endringer i individuelle nedskrivninger						
Individuell nedskrivning 1.1.	-	1.100	-	-	1.100	-
Periodens konstaterte tap hvor det er foretatt individuell nedskrivning	-	-3.400	-	-	-	-
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	-	300	-	-	-	-
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	-	4.750	1.000	-	-	-
Tilbakeføring av individuelle nedskrivning i perioden	-	-100	-	-	-	-
Individuell nedskrivning 31.12.	-	2.650	1.000	-	1.100	-
Endring i gruppevise nedskrivninger						
Nedskrivning på grupper av utlån 1.1	-	8.300	-	-	7.300	-
+/- periodens nedskrivning på grupper av utlån	-	-5.800	-	-	1.000	-
Nedskrivning på grupper av utlån 31.12	0	2.500	0	-	8.300	-

De gruppevise nedskrivninger tar høyde for tap på engasjementer i bankens portefølje, som på balansetidspunktet ikke er identifisert som tapsutsatt. Systemet for avsetning bygger på historiske tap samt utvikling i engasjementer med høy risiko.

Misligholdte og tapsutsatte utlån	2019	2018	2017	2016	2015
Misligholdte utlån totalt	3.720	-	-	-	4.190
Individuell nedskrivning	-550	-	-	-	-1.500
Netto misligholdte utlån	3.170	-	-	-	2.690

Øvrige tapsutsatte lån totalt	13.333	1.675	1.843	6.029	-
Individuell nedskrivning	-3.100	-1.100	-1.100	-1.100	-
Netto øvrige tapsutsatte lån	10.233	575	743	4.929	-

Mislighold refererer seg til kunder som ikke har betalt termin på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt etter 90 dager etter at overtrukket fant sted.

Bokført verdi på lån med betalingslettelse (Forbearance) er TNOK 23.604, fordelt med TNOK 1.255 på PM og TNOK 22.349 på BM.

Aldersfordeling av misligholdte og tapsutsatte utlån

	Over 3 tom 6 mnd	Over 6 mnd tom 12 mnd	Over 1 år	Sum misligholdte lån	Tapsutsatte lån	Sikkerhetsstillelser for misligholdte lån	Sikkerhetsstillelser for tapsutsatte lån
31.12.2019							
Privatmarked	1.873	1.211	0	3.084	1.552	4.160	1.754
Bedriftsmarked	636	0	0	636	11.781	383	7.399
Sum	2.509	1.211	0	3.720	13.333	4.543	9.153
31.12.2018							
Privatmarked	0	0	0	0	0	0	0
Bedriftsmarked	0	0	0	0	1.675	0	882
Sum	0	0	0	0	1.675	0	882

Note 7 - Overtatte eiendeler

Banken har ikke overtatt noen eiendeler.

Note - 8 Obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer

Verdsettelse

Bankens beholdning av obligasjoner er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi/markedsverdi på balansetidspunktet.

Hele beholdningen er klassifisert som omløpsmidler, og betraktes som en portefølje.

Beregningen av virkelig verdi bygger på børskurs og/eller forvalters observerte markedsverdier, og alle papirene er i NOK.

Omløpsmidler	Risikovekt	Bokført verdi	Pålydende verdi	Kostpris	Markedsverdi	Børsnotert andel av bokf
Utstedt av det offentlige						
Kommuner	20 %	8.883	9.000	8.883	9.011	8.883
Sum		8.883	9.000	8.883	9.011	8.883
Utstedt av andre						
Bankobligasjoner	20 %	28.153	28.000	28.219	28.153	23.122
Bankobligasjoner	50 %	-	-	-	-	0
Bankobligasjoner - ansvarlig lån	100 %	-	-	-	-	0
Kredittforetak - OMF	10 %	57.963	58.000	57.992	58.261	57.963
Kredittforetak	50 %	-	-	-	-	0
Industri	100 %	-	-	-	-	0
Øvrige sektorer	100 %	-	-	-	-	0
Sum		86.116	86.000	86.211	86.414	81.085
Sum sertifikater, obligasjoner mv		94.999	95.000	95.094	95.425	89.968
Akkumulert nedskrivning 2019				95		
<i>Herav deponert som sikkerhet for lån i Norges Bank</i>		-	-	-	-	
<i>Fri likviditet/sikkerhet for ytterligere lånerett i Norges Bank</i>		66.846	67.000	66.875	67.272	66.846

Pengevektet avkastning på obligasjonsbeholdning i 2019 er 1,65% (2018: 1,19%).

Note 9 - Ansvarlig lånekapital i andre foretak**Bokført som utlån til og fordring på kredittinstitusjoner:**

Medlemsinnskudd KFS

Pålydende
3.000Bokført
3.000**Bokført som sertifikater og obligasjoner:**

Ingen

-

-

Note 10 - Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning**Verdsettelse**

Aksjer klassifisert som handelsportefølje er vurdert til virkelig verdi på balansedagen.

Aksje-/rente-fond klassifiseres som omløpsmiddel, og vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Aksjer klassifisert som anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, men nedskrives når virkelig verdi vurderes/observeres å være lavere enn anskaffelseskost.

Spesifikasjon etter grupper:	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaff kost	Andel børsnotert
Omløpsmidler				
Handelsportefølje	0	0	0	0
Øvrige omløpsmidler	0	0	0	0
Anleggsmidler	60.591	76.160	60.591	5.245
Sum omløpsmidler og anleggsmidler	60.591	76.160	60.591	5.245

Handels- og omløps-portefølje Spesifikasjon	Antall	Resultatført verdiendring	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaff Kost	Andel børsnotert
	0	-	0	0	0	0
Sum handelsportefølje		-	-	-	-	-
German Property AS		-	-	-	-	-
Sum øvrige omløpsmidler		-	-	-	-	-
Sum Akkumulert resultatført verdiendring 31-12		-				
Sum Akkumulert resultatført verdiendring 01-01		-				
Netto realisert tap/gevinst i år		-				
Sum omløpsmidler		-	-	-	-	-

Anleggsmidler Spesifikasjon	Antall	Resultatført verdiendring	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaff Kost	Andel børsnotert
Aksjer:						
Eika Gruppen AS 979319568	160.692	0	6.607	20.087	6.607	0
Eika Boligkreditt AS 885621252	10.292.564	0	43.023	42.817	43.023	0
Eiendomskreditt ASA 979391285	12.000	0	1.211	1.429	1.211	0
VN Norge AS 821083052	468	0	663	663	663	0
Eika VBB AS 921859708	587	0	2.323	2.323	2.323	0
Sparebankmaterieill AS 916148690	50	0	5	64	5	0
SDC Holding A/S	1.364	0	610	696	610	0
<i>Nedskr 1.1.</i>		0				
Egenkapitalbevis:						
Sparebanken Sør 937894538	66.000	0	5.245	7.260	5.245	5245
Hjelmeland Sparebank 937896581	3.733	0	411	373	411	0
Kvinesdal Sparebank 937894805	4.925	0	493	448	493	0
Sum anleggsmidler		0	60.591	76.160	60.591	5.245
Sum aksjer, andeler o a verdipapirer med variabel avkastning			60.591	76.160	60.591	5.245

Vi har mottatt TNOK 4.131 i utbytte, hvorav TNOK 0 gjelder rentedelen på pengemarkedsfond.

Beholdningsendring gjennom året av verdipapirer som er anleggsmiddel:						
	01.01.2011	Nedskrivn	Reklass.	Tilgang	Avgang	31.12.2019
Anleggsaksjer	53.701	0	0	6.970	80	60.591

Note 11 - Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Faste eiendommer og øvrige varige driftsmidler blir balanseført til anskaffelseskost og fratrekkes årlig ordinære avskrivninger. Ordinære avskrivninger tilsvarer en lineær avskrivning over det enkelte driftsmiddels antatte levetid.

	Immaterielle- eiendeler (IT)	Maskiner inv/ transpm.	Bankbygg, hytte, tomter
Anskaffelseskost 1/1	7.875	6.388	4.728
Årets tilgang	-	-	-
Årets avgang	-	-	-
Anskaffelseskost 31/12	7.875	6.388	4.728
Akkumulerte avskrivninger 1/1	7.474	4.917	4.705
Årets avskrivninger	305	345	-
Akkumulerte avskrivninger 31/12	7.779	5.262	4.705
Bokført verdi pr. 31.12	96	1.126	23
Avskrivningssatser	33 %	15 - 33 %	0 - 5 %

Fast eiendom	Type	Geografisk beliggenhet	Areal m 2	Herav utleid areale m 2	Balanseført verdi 31.12
Hovedkontor Birkeland	Bankbygg	Birkenes		0	1
Hovedkontor Birkeland	Tomt	Birkenes		0	21
Filial Engesland	Eierseksjon	Birkenes		0	1
Sum					23

Note 12 - Andre eiendeler

Andre eiendeler består av ikke mottatt oppgjør for betalings-transaksjoner.

Note 13 - Forvaltning av finansielle instrumenter

Banken har satt bort forvaltningen av obligasjonsbeholdningen vår til Eika Kapitalforvaltning AS.

Note 14 - Salgs- og gjenkjøpsavtaler

Banken har ikke noen salgs- eller gjenkjøpsavtaler.

Note 15 - Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	Rente- betingelser	Innfrielse	2019	2018
Lån / innskudd uten avtalt løpetid, driftskreditt i DnB	NOWA + 0,25 %	1 år	-	-
Lån / innskudd med avtalt løpetid, Kredittforeningen for Sparebanker	3 m NIBOR + 1,09 %	2019	-	25.000
Lån / innskudd med avtalt løpetid, Kredittforeningen for Sparebanker	3 m NIBOR + 0,98 %	2019	-	25.000
Lån / innskudd med avtalt løpetid, Kredittforeningen for Sparebanker	3 m NIBOR + 1,13 %	2020	25.000	25.000
Lån / innskudd med avtalt løpetid, Kredittforeningen for Sparebanker	3 m NIBOR + 0,79 %	2021	25.000	-
Lån / innskudd med avtalt løpetid, Kredittforeningen for Sparebanker	3 m NIBOR + 0,79 %	2022	25.000	25.000
Lån / innskudd med avtalt løpetid, Kredittforeningen for Sparebanker	3 m NIBOR + 0,92 %	2023	25.000	-
Sum gjeld til kredittinstitusjoner		NOK	100.000	100.000

Det er ikke stillet sikkerhet for gjelden.

Innskudd fra og gjeld til kunder	Gj.sn rentesats	Valuta	2019	2018
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	0,65 %	NOK	706.183	679.406
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	1,89 %	NOK	525.663	449.968
Sum innskudd fra kunder	1,15 %	NOK	1.231.846	1.129.374

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom året i prosent av gjennomsnittlig innskudd fra kunder.

Lov om sikringsordninger for banker pålegger banken å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskyter måtte få på innskudd i banken med inntil 2 mill. kroner av det samlede innskudd. Årlig innbetales en avgift til Bankenes Sikringsfond etter bestemmelser i Banksikringsloven. Det er betalt full avgift i 2018 med TNOK 814 og i 2019 med TNOK 544. Fra og med 2019 er avgiften todelt, TNOK 534 til Innskuddsgarantifondet og TNOK 10 til Krisetiltaksfondet.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Rente- betingelser	Innfrielse	2019	2018
Obligasjonslån 2017/2019, NO0010802663	3 m NIBOR + 0,67 %	2019	-	25.000
Obligasjonslån 2017/2020, NO0010802671	3 m NIBOR + 0,84 %	2020	50.000	50.000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			50.000	75.000

Det er ikke stillet sikkerhet for gjelden.

Annen gjeld	2019	2018
Spesifisert på viktigste enkeltposter:		
Bankremitter	291	90
Betalbar skatt	3.281	2.725
Leverandørgjeld og offentlig gjeld og avgifter	1.494	2.258
Betalingsystemer	986	1.575
Annen gjeld, herunder gaver	933	728
Sum annen gjeld	6.985	7.376

Note 16 - Ansvarlig lån

Banken har ikke tatt opp ansvarlig lån.

Note 17 - Lån med resultatavhengig rente

Banken har ikke lån med resultatavhengig rente.

Note 18 - Endringer i egenkapitalen

	Sparebankens fond	Gavefond		Sum egenkapital	Årets gaver	Sum disponering
Egenkapital 1.1	197.597	17.994		215.591		
Endring pensjon iht. IAS19	0	0		0	0	0
Estimatavvik pensjonsordning 31.12	-3.211	0		-3.211	0	0
Disponering av årets resultat	14.120	0		14.120	600	14.720
Overføring fra gavefond	0	-2.180		-2.180	2.180	0
Egenkapital 31.12	208.506	15.814	0	224.320	2.780	14.720

Årets resultat etter skatt, TNOK14.720 utgjør 0,93 % av årets gjennomsnittlige forvaltningskapital.

Note 19 - Kapitaldekning

Krav til kapitaldekning er en minimum ansvarlige kapital på 8% av et nærmere definert grunnlag. I tillegg til dette kommer særskilte bufferkrav. Hertil har banken selv en prosess for å vurdere det samlede kapitalbehovet, hvilken bygger på bankens risikoprofil.

Ansvarlig kapital	2019	2018
Sparebankens fond	208.506	197.597
Gavefond	15.814	17.994
Overfinansiert pensjonsforpliktelse, fratrukket utsatt skatt	-	-
Utsatt skattefordel og andre immaterielle eiendeler	-72	-300
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-41.166	-35.922
Ren kjernekapital	183.082	179.369
Fondsobligasjoner	-	-
Kjernekapital	183.082	179.369
Ansvarlig lån	-	-
Netto ansvarlig kapital	183.082	179.369

Spesifikasjon av bankens beregningsgrunnlag, kapitalkrav og kapitaldekningsprosent

Eksponeeringskategori/ Beregningsgrunnlag risikotype	Beregningsgrunnlag Eiendeler		Beregningsgrunnlag Utenom balansen		Beregningsgrunnlag TOTALT	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Stater og sentralbanker	0	0	0	0	0	0
Lokale/reg. myndigheter	1.778	3.379	0	0	1.778	3.379
Institusjoner	21.120	14.559	0	0	21.120	14.559
Foretak	57.382	61.670	8.814	15.904	66.196	77.574
Massemarked	0	0	0	0	0	0
Pant i fast eiendom	522.057	496.250	5.751	5.359	527.808	501.609
Forfalte engasjementer	3.175	0	0	0	3.175	0
Høyrisikoengasjementer	0	450	0	0	0	450
Obl. med fortrinnsrett	5.811	4.996	0	0	5.811	4.996
Andeler i verdipapirfond	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalposisjoner	22.425	21.529	0	0	22.425	21.529
Øvrige engasjementer	64.716	83.202	1.810	2.366	66.526	85.568
Kreditrisiko	698.464	686.035	16.375	23.629	714.839	709.664
Motpartsrisiko					0	0
Operasjonell risiko					77.737	67.538
Sum alle risikoer					792.576	777.202
Kjernekapitaldekning					23,10 %	23,08 %
Kapitaldekning					23,10 %	23,08 %

Uvektet kjernekapitalandel
11,39 %
11,76 %
Note 20 - Poster utenom balansen

Betingede forpliktelser - Garantier	2019	2018
Betalingsgarantier	1.312	1.062
Kontraktsgarantier	16.748	19.899
Lånegarantier - inkl. Eika BoligKreditt	7.498	7.300
Andre garantier	7.920	8.446
Garanti overfor Bankenes Sikringsfond se note 15	-	-
Sum betingede forpliktelser	33.478	36.707

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriterie at lånet er innenfor 60 % av panteobjektet (bolig/hytte). Videre må det være avholdt takst på eiendommen, og taksten må ikke være eldre enn 6 måneder når lånet opptas. Bankens kunder har pr 31.12.19 lån for MNOK 703,8 i EBK (31.12.18 MNOK 688,6).

Garantibeløpet overfor EBK er todelt:

Tapsgaranti - Begrenses til 1% av bankens totale utlånsportefølje i EBK i en løpende 12 måneders periode, men minimum MNOK 5.

Saksgaranti - Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern

EBK har også rett til å motregne eventuelle tap i bankens provisjon for kundebehandling, hvor bankefelleresskapet betaler 20% av konstatert tap (fordeles proratisk ut i fra andel i utlån EBK)

Spesifikasjon av garantier til EBK	2019	2018
Tapsgaranti	7.038	6.900
Saksgaranti	460	-
Sum	7.498	6.900

Alle lån i EBK ligger innenfor 60 % av forsvarlig verdigrunnlag, altså i godt sikrede boliglån. Fra Desember 2019 har vi mulighet til å finansiere inntil 75 % av forsvarlig verdigrunnlag. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset. Banken har overtatt 2 misligholdte lån, tilsammen MNOK 1,80 fra Eika BoligKreditt i 2019. Bankens utlån gjennom EBK gjelder i all vesentlighet nye lån eller refinansiering, og disse har i all vesentlighet ikke vært bokført på bankens balanse.

Siden lån formidlet til EBK utelukkende er godt sikrede lån, forventer banken lav misligholdssannsynlighet samt at volumet på lån som tas tilbake til egen balanse ikke vil være vesentlig for bankens likviditet. Forutsatt 1 % mislighold i porteføljen, vil dette utgjøre 7,0 mill. kroner. Likvidetsrisikoen knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset.

Eierene i EBK har påtatt seg en likviditetsforpliktelse overfor EBK hvor eierene forplikter seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett (OMF-er) utstedt av EBK i en likviditetskrise. Den samlede likviditetsforpliktelsen er lik EBK's likviditetsbehov for de kommende 12 måneder, beregnet ut fra forfall av obligasjoner i perioden. Den enkelte eiers forpliktelse skal gjenspeiles av eiers andel av lån i EBK's utlånsportefølje. Birkenes Sparebank's forpliktelse pr 31.12.19 er MNOK 0.

Forpliktelser	2019	2018
Bevilgede ikke diskonterte lån og ubenyttet rammekreditter	26.714	35.181
Likviditetsforpliktelse med EBK om kjøp av OMF	-	-
Sum forpliktelser utenom balansen	26.714	35.181

Note 21 - Betingede utfall

Arten og omfanget av betingede forpliktelser refereres til garantier og pensjonsforpliktelse. Det henvises til hhv note nr. 20 og 27.

Note 22 - Fordeling av inntekt på geografisk område

Inntektene fordeler seg i det alt vesentlige geografisk i samme forhold som den underliggende hovedstol:

Engasjementsfordeling	%	SUM	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering
Aust-Agder	80,4 %	1.156.514	1.113.400	20.703	22.411
<i>Herav Birkenes Kommune</i>	63,1 %	908.376	871.254	17.613	19.509
Vest-Agder	12,4 %	178.486	169.918	4.996	3.572
Landet for øvrig	7,0 %	100.181	99.199	281	701
Utlandet	0,3 %	3.691	3.661	0	30
SUM	100,0 %	1.438.872	1.386.178	25.980	26.714

Note 23 - Forvaltning- og administrasjonstjenester

Banken har ingen avtale om forvaltningstjenester overfor våre kunder.

Note 24 - Spesifikasjon av provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

	2019	2018
Garantiprovisjon	451	498
Kredittformidling	4.222	3.667
Betalingsformidling	3.457	3.488
Verdipapirromsetning/forvaltning	771	745
Forsikringstjenester	2.605	2.515
Annen virksomhet	499	197
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	12.005	11.110

Note 25 - Andre driftsinntekter

	2019	2018
Driftsinntekter fast eiendom	-	-
Dividende fra Terra Securities konkursbo	-	219
	-	219

Note 26 - Lønn og generelle administrasjonskostnader

	2019	2018
Periodens kostnader knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør	102	159

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom lånerente og myndighetenes normrente, og blir fordelsbeskattet på den ansatte.
Beløpet er ikke ført som kostnad i regnskapet, men rentesubsidieringen reduserer bankens renteinntekter tilsvarende.

Note 27 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser - antall ansatte

Antall ansatte ved årets slutt er 18, som samlet har utført 16,0 årsverk.
 OTP - Obligatorisk tjenestepensjon er pliktig. Bankens ordning tilfredsstiller kravene.

Innskuddspensjon Fra og med år 2008 tilsluttes nyansatte en innskuddsbasert pensjonsordning. 5 personer er omfattet av denne ordningen pr i dag.

Fondsbaserte forpliktelser/sikrede ytelser

Banken har en kollektiv ytelsesbasert pensjonsforsikring i DnB Livsforsikring for alle som er ansatt før 2008. Forpliktelsen ved årets utgang omfatter 11 ansatte og 12 pensjonister. Hovedbetingelser er 30 års opptjening og ca. 70 % av lønn ved fratredelse ved 67 år.

1. november 2013 ble det gjort endringer i den ytelsesbaserte ordningen. G-regulering av pensjoner under utbetaling er endret til minimumsregulering.

Ny AFP - ytelsesbasert flerforetaksordning

Ny AFP- ordning er etablert med virkning fra 1-1-2011. Den nye ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonering, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP- ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år.

Den nye AFP- ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetning foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende år.

Årlig aktuarberegning

DnB Pensjonstjenester AS har foretatt beregninger i hht Oppdatert NRS 6. Beregningene baserer seg på informasjon pr 31.12.2019 og knytter seg til den kollektive ytelsesbaserte pensjonsforsikring.

Beregningen av pensjonsmidlene og påløpne forpliktelse gjøres på balansedagen. De estimerte verdier korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes flytteverdi og aktuarberegninger av forpliktelsen størrelse. Det avvik som oppstår amortiseres over forventet gjenstående tjenestetid til de aktive.

Arbeidsgiveravgiften er en del av foretakets ytelse og er da en del av pensjonsforpliktelsen. Arbeidsgiveravgiften beregnes før korreksjon for eventuelle uamortiserte estimatavvik. Videre er omkostningene ved pensjonsordningen inkludert i pensjonskostnaden.

Følgende forutsetning er lagt til grunn for beregningen:	2019	2018
Avkastning på pensjonsmidler	1,80 %	2,60 %
Diskonteringsrente	1,80 %	2,60 %
Årlig lønnsvekst	2,25 %	2,75 %
Årlig G-regulering	2,00 %	2,50 %
Årlig regulering av pensjoner under betaling	0,00 %	0,00 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravg.faktor	19,10 %	19,10 %

	SUM 2019	Sikrede ytelser 2019	Usikrede ytelser 2019	SUM 2018
Pensjonskostnader:				
Årets pensjonsopptjening	1.003	955	0	955
+ Rentekostnad på pensjonsforpliktelse	1	11	0	11
= Pensjonskostnad (brutto)	1.004	966	0	966
- Forventet avkastning på pensjonsmidler		0	0	
+ Administrasjonskostnader	65	41	0	41
= Pensjonskostnad (netto)	1.004	1.007	0	1.007
+ Resultatført estimatavvik	0	0	0	0
- Resultatført planendringseffekt	0	0	0	0
= Pensjonskostnad	1.069	1.007	0	1.007
Hertil kommer innskuddsbaserte ytelser:				
Premie innskuddspensjon	247			233
Premie ny AFP-ordning	190			194
SUM pensjonskostnad	1.506			1.434

Pensjonsforpliktelser:	Overfinansiering av pensjonsforpliktelse		Pensjonsforpliktelse	
	2019 Estimert	2018 Estimert	2019 Estimert	2018 Estimert
Regnskapsført overfinansiering 01.01	0	0		0
Regnskapsført forpliktelse 01.01	0	0	1.292	407
Effekt EK ved overgang til IAS 19R	0	0	0	0
Pensjonskostnad	0	0	1.068	1.007
Innbetalinger	0	0	-2.576	-1.805
Estimatavvik over OCI	0	0	4.281	1.683
= Balanseført pensjonsforpliktelser inkludert avgift	0	0	4.065	1.292

Note 28 a - Ytelser til ledende personer

Banken benytter ikke aksjeverdibasert godtgjørelse.

Ledende ansatte og tillitsvalgte	2019	2018
Lønn og annen godtgjørelse til banksjef, inkl fri telefon, forsikringer og bonus x)	1159	1129
<i>Godtgjørelse til styrets medlemmer består kun av styrehonorar:</i>		
Gunnar Birkeland Styrets leder (til 03-2018)	0	12
Gisle Stavland Styrets leder	69	69
Leif Ottar Tveito Styremedlem	55	58
Inger Lise Mollestad Styremedlem (til 03-2018)	0	9
Linda Hye Nestleder	49	45
Marit Mathisen Styremedlem	48	41
Yngvild Hermansen Styremedlem	45	45
Odd Ragnar Helleland Varamedlem	18	17
Franz Agerbo Varamedlem	17	17
Nina Hauge Varamedlem	1	0
SUM for styret	302	310
<i>Godtgjørelse til medlemmer i generalforsamling og valgkomite</i>	27	34

x) banksjef får andel av bonus på lik linje med øvrige ansatte (likedeling). Bonus opptjent i 2018, utbetalt i 2019 utgjorde TNOK 15 pr årsverk.

Det er ingen avtaler som gir daglig leder/ledende ansatt, styrets medlemmer eller andre tillitsvalgte særskilte vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet/vervet.

Note 28 b - Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer mv.

	2019		2018	
	Lån	Garanti	Lån	Garanti
<i>Ansatte:</i>				
Banksjef	1.938	-	2.055	-
Øvrige ansatte	21.115	-	19.417	-
Sum ansatte	23.053	-	21.472	-
<i>Styret</i>				
Gisle Stavland Styreleder	-	-	-	-
Leif Ottar Tveito Styremedlem	-	-	309	-
Linda Hye Nestleder	-	-	-	-
Marit Mathisen Styremedlem	-	-	-	-
Yngvild Hermansen Styremedlem	1.798	-	1.798	-
Sum styret eks banksjef	1.798	-	2.107	-
Til nærstående av samlet styre og banksjef	-	-	89	-
<i>Generalforsamlingen (16 medlemmer):</i>				
Irene Sommerset, Generalforsamlingens leder	-	-	-	-
Øvrige medlemmer av generalforsamlingen (15 medlemmer)	14.282	-	13.523	-
Sum generalforsamling x)	14.282	-	13.523	-

x) Lån til 3 ansatte repr inngår ovenfor i lån til øvrige ansatte

Vilkår for lån og garantier er gitt på standard vilkår og/eller de generelle vilkår som gjelder for alle ansatte.

Note 29 - Spesifikasjon av andre driftskostnader

	2019	2018
Driftskostnad fast eiendom	658	529
Maskiner, inventar og transportmidler	94	83
Revisjonshonorar inkl mva	392	258
Forsikringer	63	78
Kjøpte tjenester fra Eika-gruppen (Adm.kostn.i 2019)	-	3.893
Andre ordinære tap	1	33
Andre driftskostnader	483	859
Sum andre driftskostnader	1.691	5.733
Spesifikasjon av revisjonshonorar inkl mva:		
Lovpålagt revisjon	252	203
Andre attestasjonstjenester	53	42
Skatterådgivning, annen bistand	87	13
Sum revisjon og bistand inkl mva	392	258

Note 30 - Skattekostnad

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel.

Betalbar skatt:

Betalbar skatt utgjør 25 % av skattepliktig resultat samt 0,15 % formueskatt. Det skattepliktige resultat vil avvike fra det regnskapsmessige resultat gjennom permanente og endringer i midlertidige forskjeller. Permanente forskjeller består av ikke fradragsberettigede kostnader og/eller ikke skattepliktige inntekter. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige periodiseringer, som over tid vil utlignes.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel:

Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Den del av utsatt skattefordel som overstiger utsatt skatteforpliktelse skal balanseføres når det er sannsynlig at banken vil kunne nyttiggjøre seg fordelen gjennom fremtidige fradrag i skattepliktig inntekt. Skattesatsen baseres på 25%.

Kostnaden i resultatregnskapet korrigeres for evt avvik i fjorårets beregnede skatt og den endelig utlignede skatt.

Betalbar skatt er beregnet som følger:	2019	2018
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	18.322	14.815
Permanente forskjeller,	-9.810	-6.795
Endringer i midlertidige forskjeller	2.979	978
	-	-
Skattepliktig inntekt	11.491	8.998
Inntektsskatt	2.873	2.249
Formueskatt	408	390
Betalbar skatt	3.281	2.639
For mye (-)/for lite avsatt fjoråret	-4	-8
Endring i utsatt skatt	-745	174
Skatteeffekt estimatavvik	1.070	-
Årets skattekostnad	3.602	2.805

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet som følger:	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Positive (skatteøkende) midlertidige forskjeller			
Andre forskjeller	-453	-566	113
Overfinansiert pensj.forpliktelse	-	-	-
Sum positive forskjeller	-453	-566	113
Negative (skattereduserende) forskjeller :			
Driftsmidler	659	642	17
Nedskrivning verdipapirer (utenfor fritaksmetoden)	95	91	4
	754	733	21
Grunnlag utsatt skatt/utsatt skattefordel	301	167	134
Utsatt skatt/skattefordel 25 %	-75	-42	-34
Pensjonsforpliktelse	4.065	1.219	2.846
Sum negative forskjeller	4.065	1.219	2.846
Utsatt skatt/ skattefordel 25 %	-1.016	-305	-711
Netto utsatt skatt/skattefordel pr 31.12.	-1.092	-347	-745

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Fra 2020 vil banken utarbeide første årsregnskap avlagt i samsvar med IFRS som fastsatt av EU i tråd med § 1-4, 1. ledd b) i forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak.

Banken har valgt ikke å omarbeide sammenligningstall iht. forskriftens § 9-2.

Regnskapsprinsippene som er beskrevet blir anvendt i utarbeidelsen av selskapets årsregnskap for 2020 og for utarbeidelsen av IFRS åpningsbalanse pr. 1. januar 2020 som er bankens overgangsdato for konvertering til IFRS. Se note 31 for åpningsbalanse og effekter av overgang til IFRS.

Sammenligningstallene for 2019 er ikke omarbeidet og er dermed i samsvar med NGAAP.

I samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak har selskapet valgt å unnlate å anvende IFRS 16 Leieavtaler for regnskapsåret 2020 og i stedet anvende tidligere anvendte prinsipper.

I henhold til forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak har selskapet valgt å regnskapsføre utbytte og konsernbidrag fra datterselskap i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

Banken vil unnlate å gi følgende notekrav etter IFRS:

- 1) IFRS 13. Det gis i stedet opplysninger om virkelig verdi i samsvar med forskriftens § 7-3.
- 2) IFRS 15.113-128
- 3) IAS 19.135 litra c og IAS 19.145-147.

SAMMENDRAG AV VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER IHT. PRINSIPPER SOM VIL GJELDER FRA 2020

Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres slik at de er i overensstemmelse med rapporterbare segmenter i henhold til den interne rapporteringen i Birkenes Sparebank.

Inntektsføring

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetode. Dette innebærer løpende inntektsføring av renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres ved periodeslutt. Renteinntekter på nedskrevne engasjementer beregnes som effektiv rente av nedskrevet verdi. Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost og inntektsføres under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester. Resultatføringen skjer når tjenestene er levert.

Utbytte fra investeringer resultatføres på tidspunkt utbyttet er vedtatt på generalforsamling.

Leieinntekter inntektsføres løpende, etter hvert som de optjenes.

Finansielle instrumenter – innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Finansielle instrumenter – klassifisering

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen.:

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

Amortisert kost

Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat

Virkelig verdi med verdiendring over resultatet

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultat

Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

I forhold til klassifisering og måling krever IFRS 9 at alle finansielle eiendeler som er pengekrav klassifiseres basert på en vurdering av banken forretningsmodell og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost. Utlån med fast rente der banken har som formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, er sikret med derivater for å matche finansieringen til flytende rente. Banken benytter derfor fair value option for å unngå accounting mismatch på disse utlånene og er derfor klassifisert til virkelig verdi over resultatet. Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt (EBK) som har belåningsgrad under 60 % (75 %). Bankens forretningsmodell tilsier at det ikke overføres boliglån som allerede er på bankens balanse til EBK. Banken har, siden opprettelsen av EBK, overført noen utlån fra egen balanse, men kun unntaksvis og med uvesentlige volum. Banken har derfor klassifisert utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost.

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke er derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektivrentemetode. Der hvor tidshorisonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelser overfor kunder og rentebærende forpliktelser som sertifikat- og obligasjonsgjeld.

Måling

MÅLING TIL VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder, fastsettes ved slutten av rapporteringsperioden med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter, uten fradrag for transaksjonskostnader. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

En analyse av virkelig verdi av finansielle instrumenter og ytterligere detaljer om målingen av disse oppgis i egen note i forbindelse med avleggelse av årsregnskapet for 2020.

MÅLING TIL AMORTISERT KOST

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost, og inntektene beregnes etter instrumentets effektive rente. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten.

MÅLING AV FINANSIELLE GARANTIER

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og beste estimat for vederlag ved eventuell innfrielse av garantien.

NEDSKRIVNING AV FINANSIELLE EIENDELER

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og fordringer på leieavtaler, omfattet.

Ved førstegangs balanseføring skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Dersom kreditttrisikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen. Dersom det oppstår et kredittap skal renteinntekter innregnes basert på bokført beløp etter justering for tapsavsetning.

For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9.

NEDSKRIVNINGSMODELL I BANKEN

Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). SDC har videre utviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Forventet kredittap (ECL) beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med opprinnelig effektiv rente.

BESKRIVELSE AV PD MODELLEN

PD-modellen i Eika estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i 90 dager sammenhengende, i tillegg til andre kvalitative indikatorer som tilsier at engasjementet har misligholdt, jf. kapitalkravsforskriften § 10-1. Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler misligholdssannsynlighet for de neste 12 måneder (PD).

Personkundemodellen skiller videre på kunder med og uten boliglån. Bedriftskundemodellen skiller mellom eiendomsselskap, begrenset personlig ansvar og ubegrenset personlig ansvar.

Betalingsadferd krever 6 måneder med historikk før den får påvirkning i modellen. Det betyr at nye kunder vil ha 6 måneder med kun ekstern modell før intern modell blir benyttet. Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD-liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på utvikling i PD siste 12 måneder.

VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO

Vesentlig økning i kredittisiko måles basert på utvikling i PD. Banken har definert vesentlig økning i kredittisiko som en økning fra opprinnelig PD ved første gangs innregning (PD ini) for ulike nivåer for at modellen skal fange opp relativ utvikling i kredittisiko.

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) mindre enn 1 %, er vesentlig økning i kredittisiko definert som:

$PD\ 12\ mnd. > PD\ 12\ mnd.\ ini + 0,5\ \% \text{ og } PD\ liv > PD\ rest\ liv\ ini * 2$

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) over eller lik 1 %, er vesentlig økning i kredittisiko definert som:

$PD\ 12\ mnd. > PD\ 12\ mnd.\ ini + 2\ \% \text{ eller } PD\ liv > PD\ rest\ liv\ ini * 2$

BEREGNING AV LGD

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder. Verdien av sikkerhetene er basert på estimert realisasjonsverdi.

EAD

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

FORVENTET KREDITTAP BASERT PÅ FORVENTNINGER TIL FREMTIDEN

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap. Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarier – base case, best case og worst case – for forventet makroøkonomisk utvikling ett til tre år fram i tid. Variablene arbeidsledighet, oljepris, boligpriser, husholdningers gjeld, bankenes utlånsrente og kronkurs inngår i modellen. Variablene er fordelt på fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet. Vekting av scenarioene gjøres etter en ekspertvurdering.

Følgende makrovariabler er benyttet i de ulike scenarioene for åpningsbalansen pr. 01.01.2020:

	2020	2021	2022	2023	Memo:
Base case					
Arbeidsledighet (nivå)	3,8 %	3,8 %	3,9 %	3,9 %	
Gjeld husholdning (endring)	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,1 %	4,0 %	4,2 %	4,6 %	
Oljepris (USD pr. fat)	65	63	62	61	
	2020	2021	2022	2023	Memo:
Worst case					
Arbeidsledighet (nivå)	5,1 %	6,2 %	6,3 %	6,0 %	
Gjeld husholdning (endring)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,0 %	
Bankenes utlånsrente (nivå)	7,2 %	5,5 %	4,7 %	4,1 %	
Oljepris (USD pr. fat)	30	30	30	30	
	2020	2021	2022	2023	Memo:
Best case					
Arbeidsledighet (nivå)	3,3 %	3,1 %	2,9 %	2,7 %	
Gjeld husholdning (endring)	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %	
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,3 %	4,2 %	4,4 %	4,8 %	
Oljepris (USD pr. fat)	80	80	80	80	

Scenario 'Normal Vekst Og Utvikling' baserer seg på Finanstilsynets normalscenario. Et scenario hvor den økonomiske veksten dempes uten behov for store grep hverken i form av innstramninger (renteøkninger, stram finanspolitikk) for å bremse den økonomiske veksten, eller i form av stimuli (Rentekutt, slakk finanspolitikk). Ikke helt lik Finanstilsynets scenario, men noenlunde samme postnummer.

Nedsidde Scenario' er basert på Finanstilsynets Stresstest. En typisk internasjonal lavkonjunktur med betydelig fall i både eksportvolum for tradisjonelle næringer, og for oljeprisen, er antatt å gjøre finansmarkedene usikre på kredittvurderingen av norsk publikum. Slik er nedsidde-scenario stilsert, med et langvarig fall i oljeprisen til 30 USD per fat (som i Finanstilsynets juni rapport). Vel så viktig er en halvering av oljeinvesteringene i det samme år som oljeprisen faller. Rentene som folk flest får, øker i nedgangstider, fordi stigningen i kredittpåslag mer enn oppveier eventuelle rentekutt i Norges Bank.

'Høy-vekst scenarioet' er utformet av Eika som en situasjon hvor mange av de parameterverdier som kjennetegner nedgangstider, får motsvarende positivt fortegn. God vekst i eksportvolumer, og en oljepris på 80 USD gjennom prognoseperioden hører med. Scenarioet er en klassisk norsk høykonjunktur hvor gode tider for våre eksportnæringer gir støtet til en bredt basert norsk konjunkturoppgang.

OVERTAGELSE AV EIENDELER

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verddivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

Presentasjon av resultatposter knyttet finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Realiserte gevinster og tap, samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet medtas i regnskapet under "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår. Gevinst, tap og verdiendringer på finansielle instrumenter klassifisert som virkelig verdi over utvidet resultat føres over utvidet resultat. Utbytte på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter føres over resultatet når bankens rett til utbytte er fastslått.

Sikringsbokføring

Birkenes Sparebank benytter ikke sikringsbokføring.

Motregning

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne og når banken har til hensikt å gjøre opp på nettogrunnlag. Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden. Regnskapet presenteres i norske kroner, som er bankens funksjonelle valuta.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre, og er vurdert til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpspris, inkludert avgifter /skatter og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris over driftsmidlenes brukstid.

Immaterielle eiendeler

Utvikling av programvare balanseføres og klassifiseres som immaterielle eiendeler dersom det er sannsynlig at de forventede, fremtidige verdier som kan henføres til eiendelen, vil tilflyte foretaket og at eiendelens anskaffelseskost kan måles på en pålitelig måte. Ved utvikling av programvare utgiftføres bruk av egne ressurser, forprosjektering, implementering og opplæring. Balanseført, egenutviklet programvare avskrives over anslått levetid.

Nedskrivning av materielle og immaterielle eiendeler

Ved hvert rapporteringstidspunkt og dersom det foreligger indikasjoner på fall i materielle og immaterielle eiendelers verdi, vil eiendelenes

gjenvinnbare beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi med fratrukk av salgskostnader og bruksverdi. Eiendelens balanseførte verdi nedskrives dersom balanseført verdi er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp.

Investerings eiendom

Investerings eiendommer er eiendommer i bankens eie som ikke er anskaffet for eget bruk, men for å oppnå avkastning gjennom leieinntekter og å oppnå verdistigning. Investerings eiendommer er regnskapsført til anskaffelseskost. Ved måling etter innregning legges anskaffelseskostmodellen til grunn.

Leieavtaler

En leieavtale klassifiseres som finansielle leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Fra 2021 vil banken følge prinsippene i IFRS 16 for regnskapsføring av leieavtaler.

Investeringer i tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er enheter hvor banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20 % og 50 %). Regnskapet inkluderer bankens andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører.

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Bankens regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

Pensjonsforpliktelser

Pensjonskostnader og - forpliktelser følger IAS 19. Bankens har kollektiv ytelsesbasert ordning for alle som er ansatt før 2008 (omfatter 11 ansatte og 12 pensjonister), og innskuddsbasert ordning for de som er ansatt i 2008 og senere. I tillegg har banken AFP-ordning. For innskuddsordningen betaler banken innskudd til privat administrerte livs- og pensjonsforsikrings selskaper. Bankens har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene kostnadsføres fortløpende og regnskapsføres som lønnskostnad. AFP-ordningen behandles regnskapsmessig som innskuddsordningen.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle -, investerings-, og finansieringsaktiviteter. Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som løpende renter knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner, - samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, opptak og nedbetaling av ansvarlige lån og obligasjonsgjeld og egenkapital er definert som finansieringsaktiviteter. Likvider omfatter kontanter og fordringer på Norges Bank.

Note 31 - Effekt av overgang til IFRS regnskapsstandard 01.01.2020

Overgangseffekter på Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler	31.12.2019		01.01.2020	
	Etter årsregnskapsforskriften		Etter IFRS 9	
Kontanter og innskudd i Norges Bank	Amortisert kost	33.091	Amortisert kost	33.091
Innskudd i og fordringer på kredittinstitusjoner	Amortisert kost	44.952	Amortisert kost	44.761
Utlån til kunder	Amortisert kost	1.381.028	Amortisert kost	1.380.168
	Virkelig verdi over resultatet	-	Virkelig verdi over resultatet	-
		-	Virkelig verdi over utvidet resultat	-
Verdipapirer - rentepapirer	Laveste verdis prinsipp	94.999	Virkelig verdi over resultatet	95.425
Verdipapirer - egenkapitalinstrumenter	Laveste verdis prinsipp		Virkelig verdi over resultatet	
	Kostpris	60.591	Virkelig verdi over utvidet resultat	79.776
Totalt		1.614.661		1.633.221

Reklassifisering og verdjusteringer

	31.12.2019 Etter	Reklassi-	Verdi-	01.01.2020
	årsregnskapsforskr.	fisering	justeringer	Etter IFRS 9
Amortisert kost				
Kontanter og innskudd i Norges Bank				
Åpningsbalanse forskrift og sluttbalanse IFRS 9	33.091	-	-	33.091
Innskudd i og fordringer på kredittinstitusjoner				
Åpningsbalanse forskrift	44.952			
Verdjustering: Nedskrivning for forventet tap			-191	
Sluttbalanse IFRS 9				44.761
Utlån til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	1.381.028			
Reklassifisert til virkelig verdi over resultatet				
Verdjustering: Nedskrivning for forventet tap			794	
Verdjustering: Uamortiserte gebyrinntekter			-1.654	
Sluttbalanse IFRS 9				1.380.168
Investeringer i verdipapirer - rentepapirer				
Åpningsbalanse forskrift	94.999			
Reklassifisert virkelig verdi over resultatet		-94.999		
Sluttbalanse IFRS 9				-
Investeringer i verdipapirer - egenkapitalinstrumenter				
Åpningsbalanse forskrift	60.591			
Reklassifisert til virkelig verdi over resultatet				
Reklassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat		-60.591		
Sluttbalanse IFRS 9				-
Finansielle eiendeler til amortisert kost	1.614.661	-155.590	-1.051	1.458.020

Amortisert kost

Ubenyttede kreditter til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	26.714			
Verdjustering: Nedskrivning for forventet tap			-211	
Sluttbalanse IFRS 9				26.503
Garantier til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	25.980			
Verdjustering: Nedskrivning for forventet tap			-33	
Sluttbalanse IFRS 9				25.947
Finansielle forpliktelser til amortisert kost	52.694	-	-244	52.450

Virkelig verdi over resultatet

Investeringer i verdipapirer - rentepapirer (valgt)				
Åpningsbalanse forskrift				
Reklassifisert fra amortisert kost		94.999		
Verdjustering til virkelig verdi			426	
Sluttbalanse IFRS 9				95.425
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	-	94.999	426	95.425

Virkelig verdi over utvidet resultat

Investeringer i verdipapirer - egenkapitalinstrumenter (valgt)

Åpningsbalanse forskrift				
Reklassifisert fra kostpris		60.591		
Verdijustering til virkelig verdi			19.185	
Sluttbalanse IFRS 9				79.776

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	-	60.591	19.185	79.776
---	----------	---------------	---------------	---------------

Sum finansielle eiendeler	1.614.661	-	18.560	1.633.221
----------------------------------	------------------	----------	---------------	------------------

Sum finansielle forpliktelser	52.694	-	-244	52.450
--------------------------------------	---------------	----------	-------------	---------------

Nedskrivninger etter IFRS 9 og utlånsforskriften

	31.12.2019	01.01.2020 IFRS 9			Totale nedskrivninger
	Utlånsforskriften	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	
Utlån til og fordringer på kunder	5.150	565	1.141	2.650	4.356
Ubenyttede kredittrammer til kunder	-	127	85		212
Garantier til kunder	1.000	6	27	1.000	1.033
Innskudd i og fordringer på kredittinstitusjoner	-	191	-	-	191
Verdipapirer	-	-	-	-	-
Sum nedskrivninger	6.150	889	1.253	3.650	5.792
Bokført som reduksjon av balanseposter	5.150	756	1.141	2.650	4.547
Bokført som avsetning på gjeldspost 19.03	1.000	133	112	1.000	1.245

Overgangseffekter på Egenkapitalen

Nedenfor vises en avstemming av egenkapitalen pr 31.12.2019 mot egenkapitalen 1.1.2020:

Egenkapital 31.12.2019 iht. NGAAP	224.320	
Verdiendring på innskudd i banker	-143	} Fratrukket 25 % avsatt skatt
Verdiendringer på utlån til kunder inkl EBK	595	
Verdiendring på obligasjoner	319	
Verdiendring på egenkapitalinstrumenter (aksjer og andeler)	19.186	} Fratrukket 25 % avsatt skatt
Verdiendring på ubenyttede kredittrammer og garantier	-183	
Verdiendring på derivater	-	
Klassifisering av hybridkapital som egenkapital	-	
Verdiendring på eiendommer	3.750	
Uamortiserte Etableringsgebyr 2016-2019	-1.240	
Egenkapital 01.01.2020 iht. IFRS	246.604	

Kapitaldekning

Bankens kapitaldekning vil øke med omkring 0,9 %-poeng av overgangen til IFRS 01.01.2020.

Til generalforsamlingen i Birkenes Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Birkenes Sparebanks årsregnskap som viser et overskudd på kr 14 720 047. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av bankens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av banken slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og administrerende banksjef (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til bankens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors beretning 2019 for Birkenes Sparebank

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om bankens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at banken ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Revisors beretning 2019 for Birkenes Sparebank

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Arendal, 4. mars 2020

RSM Norge AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Hans Olav Noraberg".
Hans Olav Noraberg
Statsautorisert revisor

Sparebankens tillitsvalgte 2019

Generalforsamling

Leder: Iren Sommerset

Nestleder: Stig Stapnes

Innskytervalgt

Trine K Holm

Nils T Helleland

Kristine F Buene

Janne Dreessen Heia

Lars Saaghus

Linda V Stølen

Håkon Reiersen

Sig Stapnes

Kommunevalgt

Petter Ross

Hilde Høygilt

Trygve Endresen

Iren Sommerset

Ansatte

Hjørdis Finnøy

Odd R Helleland

Anne H Njåstad

Kjetil Aamlid

Styret

Leder: Gisle Stavland

Nestleder: Linda Hye

Yngvild Hermansen

Leif Ottar Tveito

Marit Mathisen

Revisor

RSM Norge AS